

MŪSŲ LIETUVA

NR 31 (1305) XXV. 1973 RUGPIŪČIO - AGOSTO 2 60 centavų
R. Justindiba 20 - Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, ESP. Tel. 273-03-38

Plačiajame Pasaulyje

ARGENTINA

Nors peronistai laimėjo rinkimus, nors Peñonas sutiko kandidatuoti į prezidentus, nors yra tikra, kad jis bus išrinktas, tačiau terorizmas Argentinoje nesiliauja. Nerimsta kairysis peronistų sparnas, jaunimas, kurs nori, kad Peronas tuojau pat užimtų prezidento vietą ir pravesų griežtas socialistines reformas.

PRABILO PERONAS

Jau trečią kartą praėjusią savaitę Peronas prabilo į Argentinos gyventojus prašydamas liautis kovoti ginklais-teroru. Jis tarp kitko sakė: „Kieno pusėje tiesa, tam nereikia smurto; kas vartoja smurtą, tas niekada nepasieks tiesos“. Ir jis išsitarė, kad peronistai niekada ne- vartoja smurto.

Perspėjo teroristus.

CGT darbininkų organizacijos laikinasis prezidentas Lastiri perspėjo teroristus dėti šalin ginklus. Neklusniesiems grasė, jog būsiančios pavartotos visos įstatymų numatytos baudmės.

ČILĖ

Prez. Allendes užsispyrimas praves krašte komunistinę-socialistinę santvarką kelia nerimą ir palaiko streikus. Jau nušautas vienas žymus kapitonas Arturo Araya. Vėl streikuoja viso krašto sunkvežimiu vairuotojai. Prezidentas šaukia opozicijos vadus pasitarimams, kad galeėtų nuraminti kraštą. Opozicija pradėjo pasitarimus, bet su sąlyga, kad prezidentas tuojau nuginkluos visokius kairiųjų partizanus ir grąžins savininkams neteisėtai atimtas žemes.

IZRAELIS

Po 3 mėnesių bus parlamento rinkimai. Visam krašte labai populiarius generolas Daya, kurs yra dabartinės vy-

riausybės krašto apsaugos ministras, graso pasitraukti iš partijos ir eiti į rinkimus, kaip nepriklausomas nuo jokios partijos, jei ją partija nes utiks, kad Izraelis pasilaikytų per paskutinį 6 dienų karą visas iš arabų atimtas žemes.

PRANCŪZIJA

Nepaisydama daugelio kraštų protestų, Prancūzija išsprogino dvi atominės bombas Pacifike.

URUGVAJUS

Ir tas, kaip Argentina, neramumų sklidas kraštas, gavo diktatūrą. Gen. Bordaberry paskelbęs diktatūrą uždarė visas mokyklas. Kai šiomis dienomis jas vėl atidarė, tai pasiuntė į gatves ir prie mokyklų, daug kariuomenės ir policijos, žiūrėti, kad mokyklose nekiltų manifestacijos bei riaušės.

JAV

Labai sekmingai NASA paleido raketą Saturną su trimis astronautais, kurie jau apsigyveno „Dangaus laboratorijoje“. Jie čia turėtų gyventi 59 dienas ir atlikti labai daug mokslinių tyrinėjimų.

SOV. RUSIJA

Brežnevas sušaukė septynių komunistinių kraštų partijų galvas kažkokiams pasitarimams.

Admirolas Sergei Gorškov kariuomenės dienos proga labai didžiavosi Rusijos laivyno padidėjimu ir sustiprėjimu. Ta pačia proga paskelbė, jog būsiai statomi didžiuliai lėktuvnešiai laivai, kuriais anksčiau nestatė, nes atrodė per brangūs. Sovietai nori ne tik pasivyti, bet ir pralenkti Ameriką, kurios laivynas iki šiol buvo didžiausias pasaulyje.

to, ištremiami į užsienį ir vėl grąžinami į sostą.

Kai prieš pusantro šimto metų graikai išvarė turkus iš savo krašto ir tapo nepriklausomi, keli Europos monarchai primetė graikams karalių. Prieš antrąjį pasaulinį karą graikai ištremė karalių Jurgį II į Angliją. Norėdami užsitikrinti užnugarį, to karo metu vokiečiai užėmė Graikiją ir Jugoslaviją. Kadangi Jurgis II buvo labai nusis-

Pabaltiečių atstovai paleisti

Skaitykit 4 puslapi

LIETUVOJE MIRĖ KAIŠIADORIŲ IR PANEVĖŽIO VYSKUPIJŲ VALDYTOJAS

POVILAS BAKŠYS

Liepos 1 d. Vievyje jis teikė sutvirtinimo sakramenta keletui šimtų žmonių ir jaunimo, ir vaikų.

Pirmadienio rytą, liepos 2, rado jį negyvą lovoje. Širdies smūgis.

Iškilmingai palaidotas Vievio kapinėse liepos 4 dieną. Laidotuvėse dalyvavo virš 200 kunigų, daugybė žmonių. Atsitiktinai pravažiuodami, j tas laidotuves pateko ir du Zelinos gyventojai, tuo metu lankęsi Lietuvoje.

tatęs prieš nacius, karo pabaigoje graikų vyriausybė paskelbė plebiscitą ir grąžino karalių į sostą. Mirus Jurgis II, Graikijos sostą paveldėjo jo brolis Povilas. Jis karaliavo 17 metų ir mirė 1964 m. vėžiu. Graikijos sostas atiteko jo sūnui Konstantinui.

Konstantinas, kaip ir jo tėvas, nuolatosis kišosi į politiką ir pasidarė jkyrus. 1965 m. jis privertė į kairę palinkusi premjerą Papandreou atsistatydinti, nors šis prieš vienerius metus buvo gavęs 53 proc. balsų. Tiesa, premjero sūnus buvo komunistas, bet tėvas turėjo piliečių pasitikėjimą ir apie sūnų atsiliepė neigiamai. Tačiau ir naujajai vyriausybe karalius buvo nepatenkintas, ir 1967 m. karininkų pagalba norėjo jį nuversti. Bet jam užbėgo už akių karininkų grupė, kuriai vadovavo pulkininkas Papadopoulos. Karalius pabėgo į Italiją ir apsigyveno prabangioje viloje ties Roma. Ten jis užsiima sportu ir priima lankytojus. Kurie j jį žiūri kaip į vienijantį žmogų ir dabartinės karinės vyriausybės priešininką.

Paėmęs valdžią į savo rankas, Papadopoulos paliko monarchiją, mokėjo karaliui kasmet 600.000 algos ir kartu su kitais vyriausybės nariais išrinko regentą. Neperseniai jis pats pasiskelbė regentu ir dar labiau sukoncentravo valdžią į savo rankas. Grai-

kijos eiliniams piliečiams karinė valdžia patiko, nes ji labai išplėtė pramonę. Senieji Graikijos politikai pasigedo laisvės, nes Papadopoulos įvedė cenzūrą ir valdė kraštą kieta ranka.

Graikija yra demokratijos motina ir ji tuo didžiuojasi. Todėl ir karinė jos vyriausybė žadėjo skelbti rinkimus ir grąžinti civilinę valdžią. Bet premjeras vis dėsė ir dėsė. Todėl šiais metais karininkų grupė pradėjo planuoti perversmą. Tuo tarpu nežinia, kas audė tą planą. Bet gegužės pabaigoje sukilėliai norėjo užimti Kretos salą ir iš ten persikelti į Graikiją. Sukilimas gal būtų pavykęs, jei vienas karininkas nebūtų painformavęs vyriausybę apie ruošiamą perversmą. Lyg nujausdamas, kad kažkas ruošiamas Graikijoje, karalius Konstantinas seniai pardavė savo žemių dalį už 5 milijonus dolerių ir užsitikrino pragyvenimo šaltinį.

Sužinojęs apie ruošiamą sukilimą, Papadopoulos suareštavo apie 200 karininkų. Kaltininkams grėsia karo teismas ir mirties baudmė. Tuo tarpu Graikijos vyriausybė paskelbė, kad karalius „nuvirto nuo sosto“ ir Graikija tapo respublika. Laikinuoju respublikos prezidentu, žinoma, tapo pats Papadopoulos. Iki birželio mėnesio pabaigos jis parašys naują konsti-

(Tęsia 3 ir 4 psl.)

GRAIKIJOS RESPUBLIKA

„Kas tampa Graikijos karaliumi, tas privalo turėti paruoštus savo lagaminus“. Taip kalbėjo vienas Graikijos didikas, kuriam kartą buvo pasiūlytas Graikijos sostas. Jis sosto nepriėmė, nes nenorėjo keliauti. Iš tiesų per paskutiniuosius 150 metų 7 Graikijos karaliai buvo priversti nuolatosis judėti, nes jie buvo pašalinami nuo sos-

LIETUVIAI PASAULYJE

ATŽYMĖTA 25 METŲ SUKAKTIS

Šv. Kazimiero parapijos salėje sekmdienį, liepos 29, atšvestas sidabrinis savitraščio Mūsų Lietuvos jubiliejus, kuriame dalyvavo virš 200 asmenų.

PAGERBTI STEIGĖJAI

Pradėdamas minėjimą, redaktorius T. Jonas Kidykas visų pirma paminėjo penkis savitraščio steigėjus: prel. Pijų Ragažinską, a.a. Juozą Matelionį, Motiejų Tamaliūną, Bronių Šukevičių ir JAV-se gyvenantį Vladą Vijeikį. Iš šių asmenų šventėje dalyvavo tik spaustuvininkas Br. Šukevičius, pakviestas atsisėsti garbės vietoje.

Minėjime dalyvavo ir kurį laiką ML redagavęs kun. Juozas Šeškevičius, pirmasis prenumeratorius J. Masiulis, visa eilė dabartinių redakcijos ir administracijos talkininkų.

Sveikindamas dalyvius, Lietuvių jėzuitų laisvajame pasaulyje provinciolas kun. G. Kijauskas (iš JAV-bių) kvietė visus lietuvius jungtis apie laikraštį ir savąją veiklą. Pabrėžė ir dabartinio redaktoriaus darbą, jaunimo ir literatūros puslapių bendradarbius.

SOLISTĖ J. AŽUOLAITĖ

Meninę programą pradėjo mezzo-sopranas Julija Ažuolaitė, gyvenanti São Paule, studijavusi konservatorijoje, o dabar pas p. Lidiją Jefremov.

Solistė dainavo trimis kalbomis, gražiai valdydama balsą ir išstardama žodžius. Iš italų padainavo Marcello, „Quella fiamma che m'accende“ (Liepsna, kuri, mane uždega), G. Verdi operos „Il Trovatore“ II veiksmo Romanzà de Azucena ištrauką: portugališkai Mignone lopšinę „Cantiga de Ninas“, kuri labai šiltai publikos priimta.

Koncertą tęsė brazilo kompozitoriaus Villa Lobos dainomis „Cantilena Nr. 3“ ir „A gatinha parda“ (Raina katytė). Iš lietuviškų dainų sklandžiai ir nuotaikingai padainavo Stasio Šimkaus harmonizuotas liaudies dainas Pamylėjau vakar ir pas močiutę augau.

Solistei akompaniavo prof. Lidija Jefremov, jos profesorė.

VALANDA DANGUJE

Iš šios žemės programos klausytojai buvo nuvesti dangun, kur Vinco Krėvės-Mickevičiaus „Raganius“ prie rojaus varų ginčijasi su šv. Petru, norėdamas dangun jėiti.

Tai buvo vienos valandos komedija, „Raganius“ apysakos pritaikyta ištrauka, kurioje vaidmenis vaidino: Jono Kukio - Domininkas Laucius, Kazio Gugio Jonas Žemaitis, šv. Petro - Arūnas Steponaitis, šv. Mikalojaus - Vincas Tubelis, o pasakotojas - Liucija Jodelytė.

Publika turėjo progos gardžiai pasijuokti, atsižvelgiant ir į tai, kad „Raganius“ buvo pirmas vaidinimas po bent ketverių metų pertraukos São Paulo lietuvių gyvenime, neskaitant jaunimo švenčių metu statytų vaidinimų.

Pirmoji scena vyko pačioje salėje, tarp žiūrovų kai dar gyvi būdami susitinka du draugai - Gugis ir Kukis, kuris neseniai miręs ateina apsigyventi

pas skerdžių gugi, kuris tą pačią naktį nušala.

Antroje scenoje mėgęs išgerti ir be kunigo miręs raganius Gugis vedasi savo draugą Kukį keliu, kuriame trys rodyklės: Skaistyklon, Dangun, Pragan. Drausis skerdžius tuojaus beldžiasi dangun, nors Kukis pasitenkintų skaistykla.

Pati įdomiausia komedijos dalis - tai Gugio pokalbis su šv. Petru, kuris jam priekaištuoja, kad nelankydavęs bažnyčios, kad nusidėjęs. Gugis, po mirties išsipagariojęs, sumaniai atsako visiems šv. Petro teigimams, kol dangaus raktų valdytojas turi pasikviesti vyskupą šv. Mikalojų talkon. Bet ir abu nesugeba nuginčyti šimtamečio kaimiečio, dar nuėina pas šv. Joną pasitarti.

Galų gale Raganius-Kazys Gugis įsiveda net ir savo draugą Jona Kukį dangun, nors šv. Petras to ir nenorėjo leisti mat „paaiškino skerdžius, „Tu, šv. Petrai, negali jam durų atidaryti, bet aš tai galiu įsivesti - man neuždrausta.“ Tuo metu ir publika gausiai plojo, kad šv. Petras net negalėjo vaidinimo savo pastabomis užbaigti.

KADA BRAZILIJON ATVYKO PIRMASIS LIETUVIS?

Ruošdama Brazilijos lietuvių žinyną, redakcija norėjo pažymėti metus, kuriais į Braziliją atvyko pirmasis lietuvis - bent pirmasis, minimas patikimuose istorijos šaltiniuose.

Manoma, kad tokių lietuvių galėjo atvykti kartu su olandais, kurie XVII a. pradžioje ir viduryje buvo išgalėję Brazilijos šiaurės rytuose, ypač dabartinės Pernambuco valstybės ribose.

Redakcija pasiteiravo Olandijos konsulate São Paule ir kultūrinių reikalų sekretoriaus Rio de Janeiro, iš kurių gavo atsakymą, kad iš jų turimų šaltinių negalima nustatyti, kad kartu su olandais buvę ir lietuviai.

Tada kreiptasi į Aleksandrą Tenisoną, gyvenantį Belgijos flamų srityje, Antverpe. Čia cituojamas jau 75-ius metus sukakusio lietuvių miškininko ir vertėjo laiškas, rašytas liepos 24 d.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Birželio 16 d. parašiau Jums laišką, kad nederlandų literatūroje apie Brazilijos kolonistus XVI-XVII šimtmečiais jokio pažymėto lietuvių kolonisto tarp nederlandų-olandų neradau. Radau tik „įtartina“ lenką K. Arciszewsky“, pažymėtą tuose istoriniuose šaltiniuose lenkų. Buvau užklausęs savo gerą bičiulį Lietuvoje, ir dabar gavau jo atsakymą:

„Sudominote mane kilusiu klausimu, kokio pavarde buvo pirmasis lietuvis, atvykęs į Braziliją kartu su olandais. Esu mausi literatūros, praverčiau senus knygų leidinius „Pasaulio lietuviai“, „Lietuviai Brazilijoje“, „Lietuvos istorija“. Nors ir daug įvairių duomenų apie lietuvius Brazilijoje, bet niekur neužtikau, kas ir kuomet iš lietuvių pirmas emigravo į Braziliją“.

„Pagal Brazilijos emigracijos statistiką lietuvių Brazilijoje iki 1929 metų bu-

JAUKIOS VAIŠĖS

Šeiminkės, vadovaujamos Angelikos Triubienės ir talkinamos šv. Juozapo vyrų Brolijos narių, tuoj išnešė pačių dalyvių atsineštus pyragaičius bei užkandžius ir arbatėlės.

Pasinaudodami pertraukomis ir vaišių metu dalyviai atnaujino prenumeras, įsigijo lietuviškų knygų ir plokštelių, automobiliams vytukių-lipinukų, Vytimi papuoštų raktų žiedų ir kt.

ŠVENTĖS NUOTAIKOS

Kiekvienas dalyvis pastebėjo, kad nevisi São Paule gyvenę gyvieji ML steigėjai minėjime dalyvavo. Kuklūs ir darbtus Br. Šukevičius visų jų vardu pasveikino laikraštį sukakties proga, linkėdamas ir toliau jam gyvuoti.

Kun. G. Kijauskas, kalbėdamas ir per pamaldas prieš minėjimą-jų metų šv. Kazimiero koplūčia buvo visai perpildyta - ir pačiame minėjime pabrėžė, kiek įmanoma lietuviškų darbų atlikti, jeigu nesugaištama laiko tuščiuose ginčuose, nesantaikoje, jeigu asmens ir šeimos pasiryžta laikytis lietuviškumo ir jam dirbti.

Jeigu jo žodžius galima priimti kaip patinimą, tai pačių dalyvių nuotaika

buvo visai šventiška - rami, džiaugsminga. Dalyvaudami minėjime administracijos talkininkai prie ekspedicijos ir bairuose, kartu su redakcijos bendradarbiais (iš viso šių šventėje buvo virš 20), jie suteikė ML jubiliejui darbščios šeimynos nuotaiką.

Solistė J. Ažuolaitė papuošė šventę dainomis lyg gėlių puokšte. Jos rami ir lietuviška laikysena scenoje sutapo su dainų muzika, kuri nebuvo lengva, nes lietuviškos gaidos rašytos aukštesiam balsui. Sanpauliečių publika, sakoma, daugiau pripratusi prie choro dainų, bet po dviejų trijų dainų atšilo, ir po Mignone Lopšinės tikrai šiltai plojo.

Komedija apie Raganių visą laiką išlaikė žiūrovų dėmesį, išskyrus paskutines eiles kėdžių, kur dažnai bruzdėjo ir kalbėjosi, gal todėl, kad seniai buvo rodomas vaidinimas ir žmonės atprato palaukti iki po teatro prieš pasidalindami išpūdziais.

Šventėje dalyvavo nemažai jaunimo, ypatingai, kad daugelis laikraščio bendradarbių dar buvo Argentinoje, negrįžę iš „Nemuno“ koncertinės kelionės. Šeimos atsivedė ir jaunesnių vaikų, kad jie galėtų įprasti lietuviškuose parengimuose dalyvauti. Buvo lietuvių ir iš tolimesnių bairų, pvz., Vila Anastácio. AS.

vo priskaitoma iki 35.000. Seniau lietuvių emigrantai į svetimus kraštus užsirašydavo, arba buvo užrašomi daugiausiai lenkais arba rusais. XVII-XVIII a. Artisauskiu ir Arcisiauskių pavardžių girdisi ir dabar Lietuvoje“

Lietuviškoje enciklopedijoje, 1933 metų leidinyje, apie Arcisevskius rašoma taip: „Arcisevskiai lenkų giminė, kilusi iš Prūsų Arcisevo kaimo (palei Danigą), XVI-XVIII a. davusi karštų arionizmo šalininkų ir karių (artilieristų).“

KRISTUPAS ARČESEVSKIS

K. Arcisevskis (1592-1656) gimęs Smigelyje (Lenkijoje), 1621 ir 1622 m. drauge su broliu Elijošiumi dalyvavo lietuvių lauko etmono kunigaikščio Radvilos žygiuose prieš totorius ir švedus.

Grįžęs iš Lietuvos 1623 m. savo tėviškėje juodu nužudė savo gimines skriaudiką ir bėgo užsienin. Atsidūrė Olandijoje. Radvilos slepiami, mokėsi Hagoje fortifikacijos ir navigacijos. Belgų Briuselyje Kristupas Arcisevskis, tur būt Radvilos prikaltas, dalyvavo samokse prieš lenkų karalių švedą Zigmantą III, rengdamasis jį pakeisti prancūzų Gastonu Orlenskiu.

Belgų vyriausybei tai susekus (mokėsi tuo laiku Louvane), Lietuvos didžiūnaitis Sapięga gavo versti slaptą Arcisevskio korespondenciją ir, Zigmantui reikalaujant, Arcisevski išduoti, šis 1629 m. stojo vakarų Indijos kompanijos kariuomenėn ir išplaukė Brazilijon, kur pagarsėjo olandų kovose su portugalais ir ispanais...“

Enciklopedijoje patalpintas ir K. Arcisevskio mažas atvaizdėlis. Kaip matoma, Lietuva savo karo audrų ir merdėjimų amžiuose, turėjo daug egzilu, emigrantų ir tremtinių į įvairias pasaulio šalis ir nebeįmanoma suskaityti kelių, takų, vargų ir kančių, kurias ši žemė per amžius regėjo. Tur būt sunkiai išsprendžiamas klausimas ir kada pirmas lietuvis iškėlė koją Brazilijos žemeje.

Kažin, ar neprimiršta ir dabar ko nors panašaus į prieš kelis dešimtmečius parašyta knyga „Pasaulio lietuviai“ įrašyti. Manau, kad dabar būtų medžiagos bent keliem tomam.

Iš šios citatos, mano manymu, tęsia A. Tenisonas, aiškiai matyti, kad tas lenkas K. Arciszewsky, paminėtas nederlandų istoriniuose šaltiniuose, buvo lietuvis, tas pats, kuris paminėtas nederlandų istoriniuose šaltiniuose, buvo lietuvis, tas pats, kuris paminėtas Lietuvos enciklopedijoje.

Tik jis, ar pats užsirašė dėl tam tikrų sumetimų, ar buvo užrašytas lenkų. Negi eis lenkas draugauti su lietuviu kunigaikščiu Radvilu ir pastarojo prikaltas - dalyvauti samokse prieš lenkų karalių Zigmantą III?

O jis buvo 1623 m. pabėgęs į Olandiją, mokėsi Hagoje fortifikacijos ir navigacijos? 1629 m. stojo Vakarų Indijos kompanijos kariuomenėn ir išplaukė Brazilijon, kur pagarsėjo olandų kovose su portugalais ir ispanais... Taigi - pirmasis lietuvis, atvykęs į Braziliją.

Prie A. Tenisono žinių galima pridėti ir informaciją, suteikta Olandijos konsulato Rio de Janeiro, kad minėtas Arcisevskis buvo vyriausias Forte de Orange (Itamaracá saloje, apie 25 km. šiaurėn nuo Recife miesto) gynėjas kare su portugalais. Apie jį rašoma ir daugumoje Brazilijos istorijos knygose).

Forte de Orange tvirtovė yra neblogo išsilaukiusi, šių metų III 31 buvo nuvestas naujas negrįstas kelias (apie 5 km nuo plento) iki pajūrio, kur stovi tvirtovės griuvėsiai, senos patrankos, olandų šulinys ir kambarių bei kitų pastatų sienos. Tvirtovė stovi labai gražioje įlankoje, apie kurią sodinami koktų medžiai.

Kovojom, kovojam, kovosim...

Prieš daugiau nei dvi dekadas A. Jamontas LD puslapiuose rašė: "Atskira plyta yra nereikšmingas daiktas. Tačiau tam tikra tvarka surikiuotos ir tvirtai sujungtos plytos sudaro patvarų pastatą. Tą patį galime pasakyti ir apie pasaulyje pasklidusius lietuvius. Kiekvienas lietuvis yra lietuviškoji plyta. Tačiau, kol lietuvių su lietuviu nejungia lietuvių bendruomenės organai, tol tokie lietuviai tebėra tarsi palaidų plytų krūva. Tenka džiaugtis ir kartu su VLIK pirmininku M. Krupavičium tarti: Pasaulio Lietuvių Bendruomenė turi virsti ta didžiąja galybe, kuri padės išlaikyti tremtiniuose ir išeiviuose lietuvių bendruomenę ir padės greičiau ir lengviau mums laisvę atgauti."

Šiandien turime L. B. organą, stipriai veikiančią A. L. Tarybą, su cementuotą VLIK-ą, pasipildantį karts nuo karto vienu kitu jaunesniu nariu. Visi, galima sakyti, dirba pilną laiką, gal net ir su viršvalandžiais. O pažvelgus į rezultatus tegirdim tik skundus ir aimanavimus, kad mūsų išeivijoje nėra darnos, nėra vienybės. Jau ne tik jaunimas, bet ir vyresnieji stengiasi nutautėti visokiais galimais būdais. "Tokie skundai yra didelė teisybė, viena iš tų retų teisybių, dėl kurių šiais laikais dar galima susitarti", rašė Bronys Raila prieš 20 metų to paties žurnalo puslapiuose. "Mūsų tarpe vis bus atskalūnų, kuriuos galėsime apkaltinti, kaip bendro darbo griovikus. Bus heretikų, kuriuos turėsime progos iškeikti. Bus ydų, kurių akivaizdoje patys galėsime pasirodyti kaip tobuli tautiečiai, ar bent mažiau ydingi. Mes gi esam ne vien individualistai – sveikas individualumas būtų didelė vertybė. Mes esam mėgėjai ir net specialistai kelti audrą vandens šaukšte. Mes sujaukiame į vieną indą dalykus, kurių nėra būtino reikalo maišyti. Mes esame idėjinė tauta. Ir nors ne taip jau atkakliai guldome galvas už idėją, bet užtat itin atkakliai riejamės, savo tautiečius priešais, išsigimėliais, ne pilnais lietuviais apskelbiame, politines partijas organizuojame, atrodo, kartais tik tokiu pagrindu, jog vieniems geriau patinka saldūs, kitiems rauginti kopūstai. Mes patys sumenkiname savo jėgas ten, kur smūgio stiprumas būtų reikalingiausias. Gal tik kūdikis nemato, – rašo toliau Bronys Raila, – kad daugelis iš mūsų ir šiame sunkiausiame kovos už laisvę laikmetyje, kombinuoja taip, kad jo grupė toje kovoje atrodytų daugiausia nusipelnusi, kad tik ji galėtų suimti vadžias, kad tik ji kontroliuotų "tautos" galvoseną ir susikrautų fantastinį kapitalą politinei ateičiai. Jei kas be jos kontrolės atliekama, tai jau pavadinama – jėgų skaldymu, net kenkimu, net nepatriotišku ar ne pilnu lietuviškumo reiškiniu. Vadovaujamesi dėsnium: blogiausias mano partijos dalyvis yra geresnis už geriausią ne mane partijos žmogų. Mūsų mąstytojai, mūsų politikos žmonės ir kultūros kūrėjai turėtų išsižadėti bet kokių totalitarinių svajonių, idant toliau nežlugdytų lietuvių tautos gyvybingųjų jėgų su savo fanatizmais, sėdėdami ant Kon Kichoto kuino, beprasmiškai nekovotų su vėjo malūnais. Malūnai vistiek suksis, nes jie yra esminiai mūsų gyvenimo elementai. O tie riteriai su kuiniais baisiai karščiuosis baisiai kovos ir lies energiją, keliant audrą vandens šaukšte."

Taip rašė Bronys Raila prieš du dešimtmečius. O šiandien? Ar pasimokeme iš praeities klaidų? Ar pamiršome senas sąskaitas? Ar vis tebekovojame dėl smulkmenų ir, iškėlę kardą, lekiame prie sekančio malūno šaukdami: *kovojau, kovoju ir kovosiu!*

Dagio skulptūra Don Kichoto ir Sančo Pančo tema

"SEK MANE"

GRAIKIJA (iš 1 psl., t. 4 psl.)

tucija. Už ir prieš ją graikai gatės pasakyti liepos pabaigoje. Po pusantrų metų graikai turės seimo rinkimus ir galės balsuoti už ką norės.

Iš savo pusės karalius Konstantinas pareiškė, kad jis esąs teisėtas karalius ir vyriausybės aktas yra nelegalus. Bijodama naujo perversmo, Graikijos vyriausybė įsakė gerai saugoti erodromus, kad nepabėgtų lakūnai, ir patikimi kariuomenės daliniai užėmė strategines krašto vietas. Papadopoulos nežino, kokia nuotaika viešpatauta ka-

ŽILVITIS ŠVENČIA DEŠIMTMEČI

Nei tautos, nei lietuvių kolonijos gyvenime dešimtis metų nėra labai ilgas laiko tarpas. Net ir keletas Brazilijos lietuvių organizacijų yra keleriopai senesnės - Zelinos choras eina 37-tuosius metus, Sąjunga 41-uosius ir t.t. Iki Brazilijos lietuvių masinės emigracijos penkiasdešimtmečio 1976 metais jaunimo sambūris „Žilvitis“ bus išgyvenęs maždaug ketvirtadalį kolonijos metų.

Bet jauno žmogaus gyvenime dešimtis metų apima beveik visą brendimo laikotarpį, pati svarbiausia žmogaus ir asmenybės formavimosi meta. O „Žilvitis“ sugebėjo išlaikyti visą eilę jaunimo ne tik metus dvejis, bet ir dešimtį metų. Čia ir yra jo vertė ir jėga.

Istoriniu mastu, Žilvitis užpildė spragą tarp kun Juozo Šeškevičiaus didžiulio jaunimo būrio, kuris pamažu išsisklaidė ir dabar, išėjęs mokslus, kuria šeimas, ir tarp Levų Saleziečių atvykimo Vila Zelinon. Šią didelę našta per visą eilę metų kantriai, kruopščiai ir darbingai nešė p. Magdalena Vinkšnaitienė, sugebėjusi išauklėti būrius vaikų ir jaunimo, išmokyti juos visko - nuo kalbos iki dainų, šokių, darbėlių, vaidinimėlių, eilėraščių - o svarbiausia, įdiegti jauniems žmonėms lietuviškos dvasios.

Apie Žilvitį spietėsi tėvai ir rėmėjai, kurie padėjo ir padeda ruošti Jaunimo šventę, Eglutes... Rinktiniai nariai įtraukti dr. E. Draugelio vardu ateitininkų kuopon. Jau atvykus saleziečiams įsikūrė tėvų klubas, kuris ne tik aptaria veiklos klausimus, bet ir svarsto auklėjimo dalykus.

Iš Žilvičio eilių išaugo didesnė dalis mūsų stovyklų vadovų, šokėjų, jaunimo, kuris talkina ir dalyvauja rengi-

(tasa 8 psl.)

Petras Pakalnis

HELSINKIO KONFERENCIJA

Pasibaigus karui prieš Napoleoną, Austrijos, Prūsijos, Rusijos ir Anglijos atstovai 1814 m. rudenį susirinko Vienoje ir pradėjo garsų Vienos Kongresą. Pasitarę savo tarpe, jie nustatė Europos valstybių sienas ir norėjo toliau vadovauti kongresui. Bet kai į Austrijos sostinę atvyko Talleyrand, jis pareikalavo, kad kongrese dalyvautų ir kitų valstybių atstovai, būtent Ispanijos, Portugalijos ir Švedijos. Jo nuomone visų 8 valstybių atstovai turėtų išrinkti komisiją, kuri bešališkai vadovautų kongresui. Nenorėdami nutraukti kongreso pirmųjų 4 valstybių atstovai į vadovaujančią komisiją isileido ir Prancūzijos atstovą. Pasitarę pusę metų, kongreso dalyviai 1815 m. birželio 9 dieną pasirašė sutartį ir nustatė visos Vakarų Europos sienas. Kitados Lenkijai priklaususi Galicija buvo paskirta Anglijai, o likusi dalis paversta suverene valstybe Rusijos žinioje. Kongresas parašė konstituciją Šveicarijai, atidavė Norvegiją Švedijai bei Saksonijos dalį Prūsijai ir nesiskaitė su žmonių pageidavimais. Ypač buvo sujaukta Italija. Kongreso dalyviai pasijuto labai nejaukiai, kai Napoleonas pabėgo iš Elbos salos ir pradėjo įsigalėti Prancūzijoje. Bet jis buvo nugalėtas ir ištremtas į šv. Elenos salą. Nors mūsų akimis žiūrint Vienos Kongresas daugelyje vietų prasilenkė su žmonių teisėmis, bet jis sukūrė politinių jėgų lygsvarą ir davė Europai taiką per 40 metų.

1954 m. Sovietai pradėjo kalbėti apie panašią konferenciją, kuri turėtų užtikrinti Europos saugumą. Kadangi Europos ir JAV politikai suprato, kad ta konferencija Sovietai norėjo užtikrinti dabartinių sienų neliečiamumą, tas rusų planas be ašarų buvo palaidotas. Tačiau atslūgus įtampai tarp NATO ir Varšuvos pakto signatarų, tas sumanymas vėl buvo iškeltas iš grabo. Gerai paruošė visus svarstytojus klausimus, liepos pradžioje 35 valstybių atstovai susirinko Suomijos sostinėje ir pradėjo, tikėkimės, istorinę konferenciją. Ankščiau buvo sutarta, kad spalio mėnesio pabaigoje Vienoje turėtų prasidėti kita konferencija, kurioje bus svarstomas ginkluotų jėgų sumažinimas Europoje.

Pirmasis Helsinkio konferencijoje kalbėjo Sovietų atstovas Gromyko. Jis tvirtino, kad reikia pripažinti dabartines visų Europos valstybių sienas ir ignoravo Vakarų Europos ir JAV pageidavimą leisti piliečiams laisvai keliauti iš krašto į kraštą. Iš Gromyko kalbos buvo aišku, kad Sovietai nenori, jog dvi Vokietijos kada nors susijungtų. Jam pritarė Lenkijos ir Rytų Vokietijos atstovai. Bet Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministras jiems atsakė, kad sienų neliečiamumas tik tada yra prasmingas, jei jos nepažeidžia įgimtų žmonių ryšių ir per jas galima laisvai susisiekti. Tą patį tvirtino ir Anglijos atstovas, sakydamas, kad „jei mes nepagerinsime paprastų žmonių gyvenimo, tuokart mūsų diplomatinės frazės nieko nebus atsiekusios. Jei mes neužmegsime tarpininkų ryšių tarp žmonių, galėsime išsiskirstyti ir pripažinti, kad ši konferencija buvo per anksti sušaukta“.

Pasakę savo kalbas, Helsinkio konferencijos dalyviai nutarė įsteigti 4 komisijas, kurios svarstys šiuos klausimus:

1. Saugumo klausimą. Pripažinus sienų neliečiamumą, nesikišimą į kitų valstybių reikalus ir taikų kylančių klausimų sprendimą, pirmoji komisija studijuos taisykles, kuriomis būtų galima pasiekti pasitikėjimą tarptautinėje plotmėje. Žinoma, Sovietai ir toliau kišosi į satelitų reikalus.

2. Bendradarbiavimo klausimą. Antroji komisija svarstys užsienio prekybą ir bendradarbiavimą ekonomijos ir mokslo dalykuose. Kadangi komunistai slepia tiksliai statistikas ir varžo laisvą tyrinėjimą, tas bendradarbiavimas bus nelengvas. Be to, nustatydami produktų kainas, komunistai gali pakenkti laisvojo pasaulio pramonei.

3. Santykių klausimą. Vakarų Europos ir JAV pageidauja, kad komunistai leistų savo piliečiams bet kur keliauti ir užsisakyti užsienio spaudą. Nors komunistai plečia kultūrinius ryšius, bet stengiasi savo piliečius izoliuoti nuo laisvojo pasaulio idėjų ir toje srityje tur būt bus nenuolaidūs.

4. Jei pirmosios trys komisijos sudarys konkrečius planus, tuokart ketvirtoji komisija svarstys būdus juos įgyvendinti. Savaiame aišku, kad laisvasis pasaulis, kaip sakė Anglijos atstovas, nepasitenkins diplomatinėmis frazėmis. Pirmųjų trijų komisijų pasitarimai prasidės Genevoje rugsėjo mėnesį.

Pasibaigus Helsinkio konferencijai, Suomijos prezidentas pavaišino „didžiulius“ užsienio reikalų ministrus - Anglijos, JAV ir Sovietų - šampanu, kurį Gromyko išgėrė už „taikų sugyvenimą“ Būsimoje Genevos konferencijoje paašikės, kaip toli jie tuo sugyvenimo keliu nori eiti:

11 d. spaudos ir radijo atstovams Niujorke. Dr. Valiūnas vadovavo Vliko sudarytai delegacijai iš jo, dr. Petro Vileišio, dr. Jono Genio ir magistrės Eglės Žilionytės. Be to, jis kaip

Pasaulinės Baltų Santalkos pirmininkas Helsinky koordinavo veiklą su latvių ir estų delegacijomis.

Dr. Valiūnas į Helsinkį nuvyko liepos 1 d., dr. Genys su E. Žilionyte - liepos 2 d., o dr. Vileišis - liepos 3 d.

Nors kiekviena delegacija nusigabeno savo paruoštos medžiagos, bet dr. Valiūnas ėmėsi iniciatyvos paruošti bendrą notą vyriausybės. Visų trijų bendru darbu paruoštą notą pasirašė dr. Valiūnas, kaip Pasaulinės Baltų Santalkos pirmininkas. Notą su kitais reikalingais dokumentais išnešiojo asmeniškai valstybių delegacijoms lietuvių, latvių ir estų atstovai.

Visu spėtu laiku, pabaltiečiai susitikinėjo su žurnalistais, delegacijų nariais juos informuodami apie Pabaltijo valstybes. Pažymėtina tai, kad dr. Valiūnas turėjo ilgesnį pasikalbėjimą su Danijos užsienio reikalų ministerijos politikos departamento direktoriumi, su Reuterio atstovais, su Associated Press Bonos, Briuselio ir kt. direktoriais. Dr. Genys kalbėjosi su Švedijos užsienio reikalų ministru, Reuterio ir UPI atstovu ir kalbėjo per National Public Radiją, kuris Amerikoje representuoja 150 radijo stočių. Dr. Vileišis energingai skleidęs informacijas žurnalistams, kurių buvo apie 450, kalbėjo rusų kalba per Radio Liberty. P-lė Žilionytė laisvai vartojanti tris svarbesnes kalbas turėjo ypatingai didelį pasisekimą tarp žurnalistų. Jei ne pabaltiečių liepos 5 d. areštai, liepos 6 d. buvo sukviesta daugybė žurnalistų pasikalbėjimui. Deja, rusai, per Suomijos valdžią tai sutrukdė.

Dr. J. Genys buvo gavęs spaudos atstovo kredencialus ir liepos 4 d. vakaro dalyvavo Rytų Vokietijos Ambasadoriaus delegatų ir spaudos atstovų priėmime. Jame dalyvavo ir visi trys latvių delegatai, kurių pirmininkas Uldis Grava paklausė Did. Brit. užsienio reikalų ministrą Sir Alec Douglas - Home dėl ko konferencijoje nenumatyta svarstyti Baltijos valstybių klausimas. Home pasiūlė Gravai paklausti Gromiko, Sovietų Rusijos delegacijos pirmininko. Grava tai ir padarė. Andrei Gromiko įsikarščiavęs pradėjo kartoti sovietinį melą, kad būk pačios Pabaltijo tautos laisvai susijungusios į Sovietų Sąjungą. To dialogo ir užteko. Du Rytų Vokietijos saugumiečiai p. Grava išvedė už durų. (Jie svetimoje valstybėje Gravas areštuoti negalėjo).

Netrukus rusai pareikalavo Suomijos vyriausybę, kad ji tuoju areštų visus pabaltiečius, nes jie, kaip teroristų grupė, galinti ir kitokių triukšmų padaryti. Suomijos vyriausybė skubiai susirinkusi posėdžio, pakluso rusų reikalavimams ir pavedė vidaus reikalų ministeriui pabaltiečius areštuoti. Areštai pamažu vyko liepos 5 d. Visus suimtuosius nugabeno į vyriausią saugumo būstinę ir ten juos apklausinėjo. Dr. Valiūno apklausinėjimas užtruko pusantros valandos. Buvo klausiamas ar jie nepraktikuoja teroro aktų-atsakytą, ne. Kaltino platinimu ne-

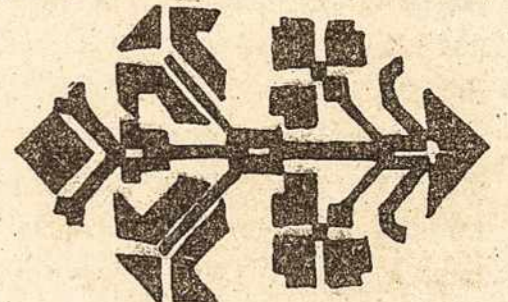
legalios literatūros, buvo paneigtas kaltinimas, nes visa literatūra jau prieš tai buvo įteikta visoms laisvojo pasaulio konferencijos delegacijoms ir ji duota saugumo atstovams, kai jie viešbutyje suiminėjo pabaltiečius. Baigus apklausinėjimą (saugumo vyr. būstinėje įvykius sekė ir Amerikos ambasados antrasis sekretorius Terry Dale Hansen) visus suimtuosius policija nugabeno į kalėjimą ir išskirstė po vienukes. Paėmė iš jų kaklaraiščius, diržus, batų raščius, o iš vieno latvio ir sutuoktvių žiedą, kad nurydamas nenusižūdytų. Suimtieji tuoju paskelbė bado streiką, nes jiems nebuvo pasakyta dėl ko juos suėmė.

Kai JAV Sekretorius W. Rogers, sužinojęs apie Amerikos piliečių areštą, per Suomijos užsienio reikalų ministrą, pareikalavo tuoju juos paleisti, vėl skubiai susirinko Suomijos vyriausybė posėdžio ir nutarė visus amerikiečių piliečius paleisti. Tarp suimtųjų buvo vienas estas, Kanados pilietis, vienas latvis Švedijos pilietis ir viena latvė Anglijos pilietė. Amerikiečiai atsisakė paleisti kalėjimą ir reikalavo paleisti visus kitus. Paleido. Po to, kuriam metui visus policija nuvežė tolokai nuo Helsinkio ir suleido į vieną didelį gerą kambarį. Neilgai trukus nugabeno į jų Inter Continental viešbutį ir liepė susikrauti savo daiktus. Iš ten nugabeno į Marksį viešbutį ir jų ten neregistravo, kad niekas jiems negalėtų telefonu paskambinti. Bet kai visiems jau esantiems savotiškoje „laisvėje“ leido tame viešbutyje bendrai vakarieniauti, ten buvo keli saugumo pareigūnai, bet atsirado ir rusų agentai, netoli jų užsisakė po butelį alaus. Suomiams reikėjo pabaltiečius saugoti ir nuo galimo jų pagrobimo. Pavojus buvo, nes tai vyko visai netoli rusų sienos. Pabaltiečiams, saugumiečių lydiniams, buvo leista nuvykti į suomių didvyrių kapines, ten padėti vainiką. Dr. Valiūnui tarus žodį, saugumo viršininkas pasakė, kad šio įvykio suomiai niekuomet neužmirš. Buvęs gautas įspūdis, kad suomiai jaučia baltų jiems neapykantą. Dabar įsitikinę, kad jos nėra.

Kai liepos 6 d. delegacijos rinkosi į posėdžio salę, o žurnalistai kiekvieną delegatą kalbino, vienas žurnalistas garsiai sušukęs už ką buvo areštuoti pabaltiečiai? jei kas prieš tai apie areštus nežinojo, dabar visi sužinojo ELTA.

(GRAIKIJA - tęsia iš 3 psl.)

riuomenėje ir pergyveną nemažą įtampą. Jei kariuomenė pasiliks jam ištikima, galimas daiktas, kad Graikija vėl galės džiaugtis demokratine valdymosi forma.

SUOMIJOJE PALEISTI LIETUVIAI

Grįžęs iš Helsinkio Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos, dr. J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas, liepos 10 d. padarė platesnį pranešimą Vliko Valdybai, o liepos

STOVYKLOS

SUGRIŽO 33 STOVYKLAUTOJAI

Liepos 18- 25 dienomis Santa Isabel vietovėje, apie 77 km. nuo São Paulo, vyko jaunesniųjų grupės žiemos stovykla, kurioje dalyvavo 22 vaikai tarp 8 ir 13 metų amžiaus, aštuoni pagelbininkai vadovai, dvi šeimnininkės ir kun. A. Saulaitis.

Stovyklos vardas - VILNIUS, Lietuvos sostinės 650 metų sukakties proga, kuri buvo atžymėta ir stovyklos ženkle, kuriame buvo atžymėta ir stovyklos ženkle, prisiūtame prie stovyklautojų marškinė.

Šį kartą stovyklauta p. Irenos Šimkūnienės vasarvietėje, prie pat nemaži upelio ir netoli didžiosios užtvankos.

(Pačių stovyklautojų išpūdziai spausdinami 5-6 puslapiuose šiame ir sekančiuose ML numeruose).

PAPUOŠIMAI IR ORAS

Vyresnieji pagelbininkai prie pušynėlio pastatė stiebus Brazilijos ir Lietuvos vėliavoms. Prie jų iš bambuko surištas lietuviškas kryžius. Mergaitės iš akmenų sudėjo stovyklos vardą VILNIUS ir lietuvišką juostos raštą. Berniukai iš smėlio, akmenukų, šakelių ir pagaliukų išdėjo maždaug 6 kv. metrų dydžio Lietuvos žemėlapi, kuriame išraižė pagrindines upes ir pažymėjo miestus.

Stovykloje nebuvo taip šalta, kaip São Paule, lijo tik naktį, taip kad ištisą dieną buvo galima lauke praleisti, maudytis, išskylauti. Du gražiu vakaru visi išėjo laukan stebėti krintančių žvaigždžių, praskrendančių satelitų, susipažinti su žvaigždynais.

DIENU MINTYS IR PROGRAMOS

Stovyklos vadovai iš anksto buvo pramantę kiekvienos dienos smulkia programą. Draugystės dieną kiekvienas savo „slaptam“ draugui pagamino kokį nors rankdarbį. Lietuvos dieną pagaminti visi lietuviški papuošimai.

Amazonės ir skautų dieną visa stovykla iškeliavo būreliais, sekama pakelėje pažymėtas kelionės ženklus. Po septynių km. žygio, būreliai įrengė ugniavie-

tes, kepė mėsą, bulves, duoną, kiti žuvalo ar vaikštinėjo po paežerę.

Sekmadienį, tėvų dieną, stovyklautojai svečiams pašoko tris tautinius šokių ir padainavo daug dainų, išmokyti stovykloje. Rodytas ir teatrėlis.

STOVYKLOS VAKARAI

Apie 8 val. vak. prasidėjo programos, kurios kasdien keitėsi. Dažniausiai išdainuotos visos dainos, o būreliai parodydavo savo sukurtus vaidinimėlius. Ilgiausiai užtruko „Vila Sésamo“ vakaras, kuriame visi vaidinimėliai atlikti lėlėmis-marionetėmis.

Tris kart buvo šv. Mišios, kurioms kiekvienas būrelis ar atskiri nariai parašė maldas.

DARBELIAI

Šalia draugystės dienos rankdarbių, stovyklautojai dar stengėsi būreliais pastatyti bambuko ir lentučių malūnelius upelyje. Rankdarbiams skirtu laiku užsūmta molis, dažais, gipsu, popieriu. Būreliai pasiūvo kiekvienas savo vėliavą pažymėdami ir vardą, pvz., Pelėda, Vytis, Trakai ir pan.

Pirmosios pagalbos dieną visuose kambariuose ir prie visų stovyklos namelio durų padėti smėlio maišeliai ir vandens buteliai, kurie būtų reikalingi gaisro atveju.

STOVYKLOS VADOVAI

Kad stovyklautojai sveikai maitinotųsi ir galėjo su žiemos šalčiais sekmingai kovoti - tai dėka darbščųjų šeimnininkų p. Adelės Baltrušaitienės ir Elenos Medalskienės, kurios skaniai ir laiku paruošdavo valgius ir užkandžius.

Stovyklon nuvykti padėjo Petras ir Ona Šimonai paskolinę ir irankių bei bendrai padėję stovyklos reikalams. Savo autobusą paskolino p. Petras ir Aldona Bareišiai, o vairavo T. Jonas Kidikas. Kun. St. Šileika irgi nuvežė ir parvežė stovyklautojų.

Stovyklautojams lovų paskolino p. Jonas ir Aldona Valavičiai, plastinių indų ir šakučių bei kitų virtuvės reikmenų Angelika Triubienė.

Pačioje stovykloje sveikatos reikalais rūpinosi Aurora Draugelytė, kuri kas vakarą išdalindavo vaikams vaistus, kuriuos jie namuose ima; ji kartu atveždavo stovyklai pirkinius. Vanda Pilipavičiūtė buvo atsakinga už švarą ir tvarką stovyklavietėje, talkino Audrai Vosylutei, kuri mokė dainas, tautinius šokių ir pravedė vakarines programas. Nancy Narbutytė kartu su kitomis prieš stovyklą paruošė visa maisto sąrašą (dar talkinama Sueli Rulevaitės), ji supirko ir parūpino darbeliams priemones.

Iš vyrų pusės stovyklai talkino Oleg Shukowski, kuris kartu su Gilbertu Diliu buvo atsakingas už sportą ir mankštą. Clemente Silickas, stovyklos skautas, padėjo parūpinti kuro, statyti tiltą per upelį, pravedė skautų dieną su 14 km. iškyla ir įvairiais uždaviniais. Arnaldas Zizas ir Valter Carlos, stovyklaudami dviese prie stovyklos, dalį dienos skirdavo ypatingai ūkio reikalams. Akordeonu dainas ir šokių palydėjo Klaudijus Butkus, vienas Žilvičio muzikantų.

SVEČIAI IR SVEIKINIMAI

Arnaldas Zizas prie vėliavos rūpestingai perskaitė kun. Hermano Sulco laišką iš Amazonės, o visi stovyklautojai pasirašė sveikinimą nusiustą kun. Sulcui, kartu su stovyklos ženkleliu.

Šalia tėvelių, kitų giminių ir draugų, stovyklą aplankė ir T. Gediminas Kijauskas, svečias iš JAV.

RYTAS STOVYKLOJE

Atsikėliau anksti ryta,
pažiūrėjau per duris
kokios pievos pilnos rūko
Man atrodė, kad jau lijo.

Tai užkyla graži saulė
Išdžiovino visą pievą,
šviesus dangus pasirodė,
kaip prašiau aš Dievą.

Šaukia drauges paskubėti -
graži diena mūs laukia:
švarų orą pakvėpuot,
ir upelis kriokia, šaukia.

Susirinkę rateliu
kelia vėliavą aukštai,
suplasnojo dėl vėjelio
plojom rankom mes karštai

Ten stovykloj taip smagu,
Ir takeliais mes keliavom,
ant pievelės taip ramu -
Visi linksmi dainavom.

Nilza Guzikauskaitė

JAUNYSTĖS AIDAS

Šiame numeryje -
"Vilniaus"
stovykla

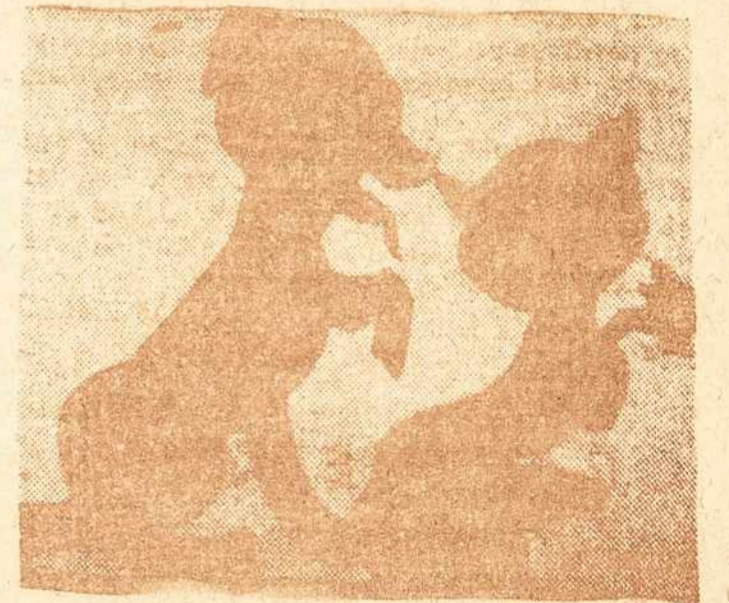
„VILNIUS“ stovykloje Santa Isabel, 1973 VII 18 - 25 dalyvavo šie stovyklautojai:

Francisco de Luccia Neto, Nilza Guzikauskaitė, Marinei Cip. Bareišys, Ana Maria Misevičiūtė, Marcia de Luccia, Danutė Silickaitė, Beatriz Bendoraitytė, Eliziejus Draugelis, Douglas Krumzlys, Maria Cristina Niciporciukas, Wilson Lonaro, Waldir Janisevičius, Claudio Butkus, João Butkus Filho, Paulo Mekšėnas, Fabio Caleffi, Irutė Petraitytė, Herbert Georges Recchioni, Edna Maria Karavish, Paulo Roberto Niciporciukas, Ricardo Kemeklis Merani, José Silickas, Rikardas Bendoraitis, Maurytis Bendoraitis).

(Vadovų sąrašas kitur šiame ML numeryje).

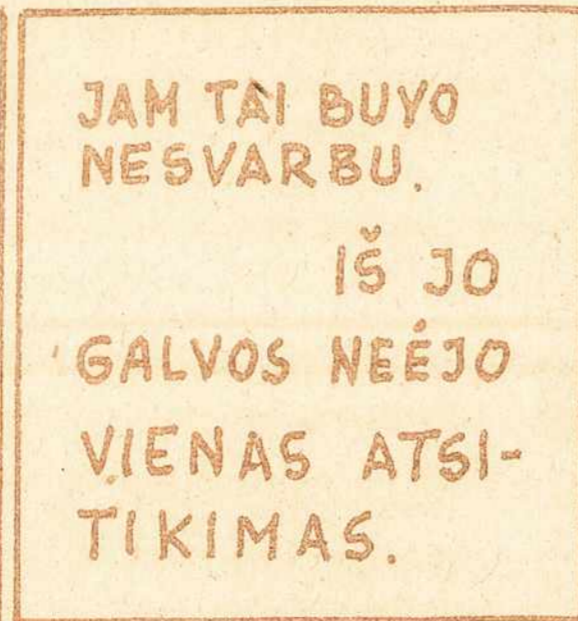

LIETUVOS MIESTŲ HERBAI
Kaunas - Vilnius - Klaipėda

Lėlių teatras stovykloje

ALGIMANTAS

VINCAS PIETARIS

SKAITYTOJAI

rašo

Marinei Cip. Bareišys - Stovykla

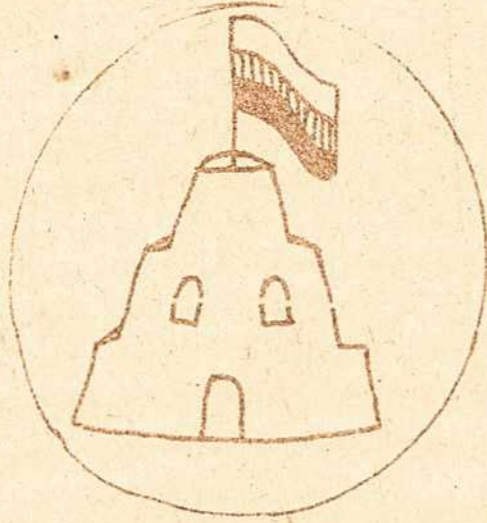
Na minha opinião acho o acampamento muito instrutivo, aqui citarei algumas das coisas que mais gostei: os cantos em lituano, as olimpíadas com vários jogos e brincadeiras interessantes, de noite cada dia era uma coisa; fogueira enquanto cantávamos, no dia da amizade cada menina ficou com um menino, eu fiquei com o José, a noite que mais gostei foi a do Carnaval com várias fantasias e concurso e logo após o bailinho, uma das coisas que também gostei foi Vila Sésamo e as peças: a hora da verdade e o „último tango de Santa Isabel“, às vezes à noite os meninos faziam serenata para gente o Gilberto, Clemente e Valtinho, foram os que cantaram melhor. Sobre os conselheiros não tivemos problemas eram super legais.

No dia 23 dia do „Escoteiro“ fomos fazer uma excursão na ida andamos 7 km. e também no caminho um touro ou vaca não sei, correu atrás de nós e também encontramos uma cobra morta, e a levamos conosco e ao chegar dissemos que nós a tínhamos matado mas não colou. Para não nos perdermos no caminho os meninos iam pondo sinais que aqui desenharei:

- caminho a seguir
- ✗ evitar caminho
- 5 objeto oculto a 5 passos
- o espere
- o o perigo
- ~ água não potável
- ~ água potável

As vezes encontrávamos dois caminhos e viamos que tínhamos que escolher qual era mais ao chegarmos demos aquela bronca nos meninos.

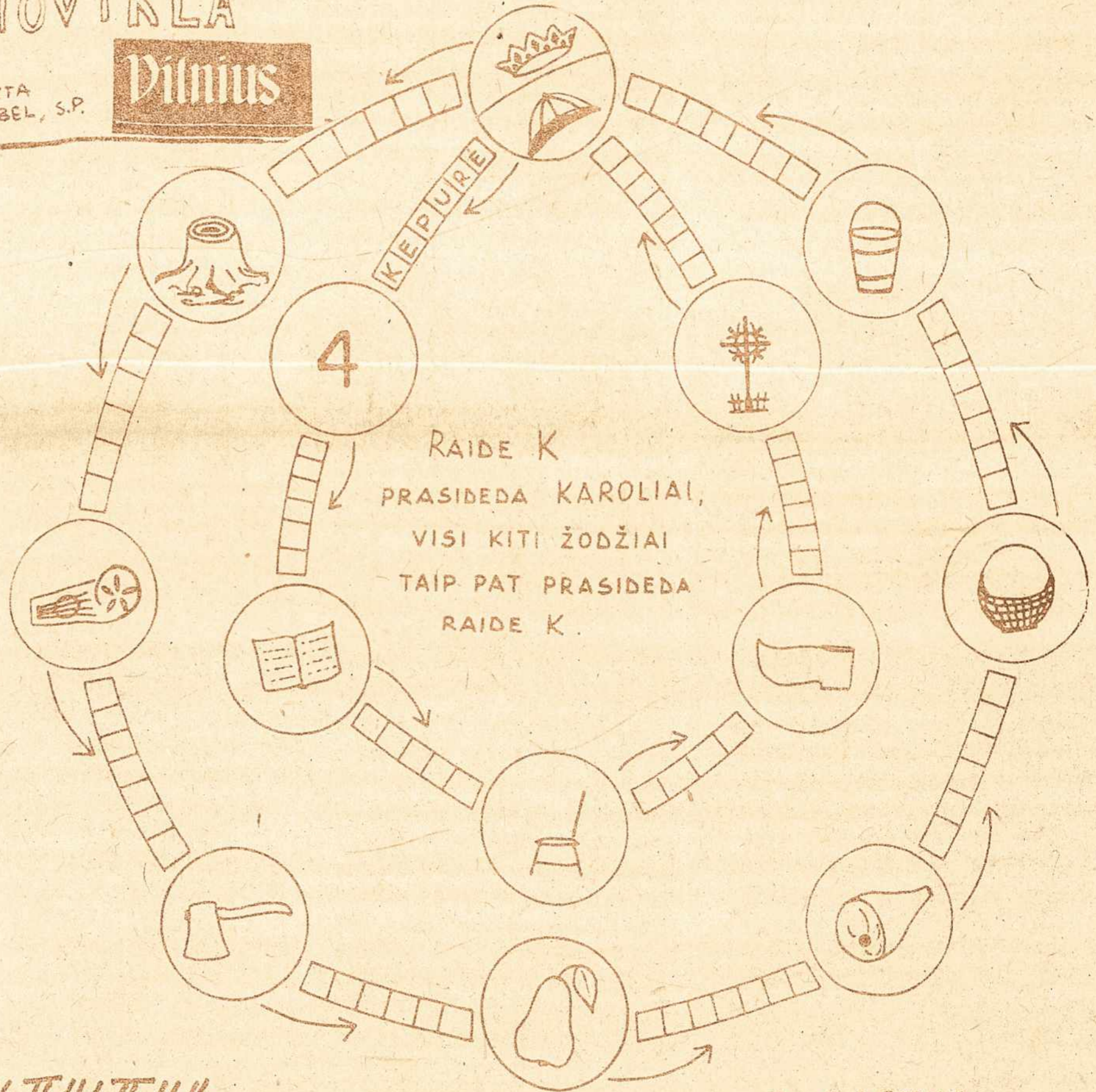
Dia 18 o dia que chegamos foi a maior zueira o Zizas e o Valtinho como não podiam acampar conosco, pois o acampamento era só para os pequenos, fizeram uma barraca com papel escrito assim: „Barraca da fome, pede-se comida e vende-se um burro por falta de milho“, na noite eles ficaram rondando a casa e o Oleg e Gibinha vinham

Gedimino pilies bokštas - STOVYKLOS ŽENKLELIS

STOVYKLA

SANTA ISABEL, S.P.

D. BASTYS

IIIRUTTIĖ IIIR IKIŠTUTTIH

matar as aranhas e baratas.

O Oleg andava com uma bengala apelidada de „Šventa Bengala“.

O metralha perturbou um bocado a Edna, ou melhor Diná.

Aqui darei um conselho para as meninas que pretendem participar do próximo acampamento, mas tem medo de não acostumar, eu no 1º dia estava louca para voltar para São Paulo mas o padre e as meninas me ajudaram e consegui.

Ana Maria Misevicius

Gostei muito deste acampamento pelos jogos, pelo dia da Amazônia, pelos teatrinhos: Último tango, hora da verdade, pelo dia do carnaval, pelas baunças à noite, pelas serenatas, (dos meninos), pelo dia da amizade, pela noite de Vila Sésamo; fizemos vários teatrinhos com os personagens de Vila Sésamo, no dia da Amazônia nós caminhamos 14 kilometros e no caminho uma

MŪSU LIETUVA

III LAŽIESIEMS

vaca começou a correr atrás de nós.

Os conselheiros eram: Gilberto, Mendice, Vanda, Nancy, Audra, Oleg, Aurora.

O Valtinho e o Zizas ficaram acampando numa barraca que era a barraca da fome; e tinha uma placa escrita assim: Pede-se comida, vende-se um burro por falta de milho.

ATSAKYMAI

ats. Paruošė A.N. Kumpė, kryžius, karnas, kelmas, kank-les, kirvis, kraušė, kumpis, krepsis, kibit- A TS AK Y M A I: kepurė, keturė, knyga, kedė,

GLOBOJA
LITERATŪROS
RATELIS

LITERATŪRA · DAILĖ · MOKSLAS

500 METŲ MIKALOJAUS KOPERNIKO GIMIMO SUKAKTIES PROGA

Gimė Lenkijoje 1473 metais. Moksulus ėjo Krokuvoje ir Italijoje. Studijavo matematiką, civilinę ir kanonų teisę ir mediciną. Greta jis studijavo bei dirbo keletą metų astronomijos darbus su žymiais italų astronomais. Vėliau pats dėstė astronomiją Romoje, o nuo 1505 metų dirbo Lenkijoje kaip kunigas bei daktaras ir astronomas. Kopernikas išgarsėjo už parašytą knygą apie dangaus kūnų sukimąsi (*De Revolutionibus*), kurią paliko mirdamas. Knygoje išvystyta heliocentro Saulės - centro teorija, vėliau priimta kaip visatos saulės sistema, kurioje saulė laikoma centru, o apie ją sukasi visos planetos.

Koperniko minint penkiasdešimtąjį gimtadienį, yra proga peržvelgti astronomijos vystimąsi, kurio išdavose ta sistema susikūrė.

Istorijos prierašyje, prieš 4200 m. pr. Kr., egiptiečiai buvo sustatę pirmąjį saulės kalendorių priimdami laiką nuo vieno iki kito šviesiausios žvaigždės sirijam pasirodymo. Jis buvo priimtas už metus ir padalintas į 12 mėnesių po 30 dienų ir 5 dienas priedo šventėms. Tas faktas rodo, kad astronomija Egipte jau tuomet buvo gerojai pažengusi. Tas periodas tęsėsi apie 1000 metų, kurių bėgyje buvo suregistruota daug pastovių žvaigždžių, sudaryti dangaus žvaigždynų planai ir patobulintas saulės kalendorius. Tame laikotarpyje vystėsi ir egiptiečių raštas, prasidėjęs hieroglifais ir priėjęs alfabeto principų. Tačiau tikroji civilizacija vystėsi faraonų laikais, bet po tūkstančio metų pradėjo smukti, o astronomija tame periode buvo apleista. Jos vystimasis atsinaujino Graikijoje VI a. pr. Kr. Ligi tol visų tautų visatos pažinime buvo laikytasi teorijos, kad žemė yra plokščia, nejuda ir apie ją sukasi visi dangaus kūnai. Ta teorija buvo vadinama visatos geocentrinė sistema. Tačiau graikų filosofų, matematikų bei astronomų nuomonės dėl šios santvarkos pradėjo skirtis. Dar Anaksimandras, apie VI a. pr. Kr. vidurį tos teorijos laikėsi, tvirtindamas, kad žemė yra plokščia. Kiek vėliau, Pitagoras nustatė kad ji yra apvali o Heraclitas tvirtino, kad ji nesisuka bet planetos sukasi apie saulę. Vienas didžiausių filosofų ir mokslininkų Aristotelis, savo autoritetu, labai neigiamai pasitarnavo astronomijos vystimuisi. Jis apie IV a. pr. Kr. vidurį apipavidalinęs geometrinę sistemą, kurioje žemė yra nejudantis centras, o visata susidedanti iš rutulinių dangaus kūnų, kurie apskritimais skrieja apie ją, nulėmė tos santvarkos egzistenci-

ją 19kai šimtmečių, nors jo postulatų ir buvo kritikuojamas. Vienas žymiausių kritikų buvo Arstarkas. Jis tęsdamas Pitagoro tyrimus bei paskatintas Heraklito hipotazės priėjo išvados, kad visos planetos sukasi apie saulę. Jo priimta heliocentrinė teorija paskatino astronomijos pažangą, bet neilgam, nes apie II a. pr. Kr. vidurį, Ptolomiejus, sutraukęs bei susistemines geocentrines teorijas visų astro-

nomų darbus įtvirtino Aristotelio postulatai ir Aristarcho siūlymas, panašus į po virš 12 šimtmečių koperniko išdirbtą sistemą, buvo atmestas. Ptolomėjaus geocentrinė sistema, vadinama „Almagesti“, tiek sukomplikavo visatos tyrimo darbus, kad astronomams tekdavo nuolat keisti dangaus kūnų, judėjimo orbitas. Niekas nedrįso to postulato griauti, o ypatingai dvasininkų luomas jo laikėsi, nes jis atitiko Senąjį Testamentą. Pirmas kuris nuo Ptolomėjaus laikų, 15 m. vidury, pradėjęs viešai neigti geocentrinę sistemą, buvo kardinolas Curanus Nicolaus, o po šimto metų, irgi dvasiškis, Kopernikas. Pastarasis, remdamasis, daugiausia, savo matematiškais skaičiavimais, italų mokslininkų prielaida ir senovės astronomų darbais, priėjo išvados, kad planetos sukasi apie saulę. Tačiau ir jis, baimindamasis dvasiškių pasmerkimo, savo teoriją paskelbė jau gulėdamas mirties patale 1543 m. Tačiau jo teorija irgi ne tuojaus priimta. Ir po 40 metų, vienas garsiausių buvo tuomet Danijos astronomas Brahe Ticho, pataisęs kaikiuriuos netikslumus, liko prie Heraklito hipotezės. Bet jo asistentas žymus mokslininkas Kepleris dirbęs drauge Pragoje, o po mirties užėmęs jo vietą ir tęsdamas jo tyrimus 1602 m. išrado, kad visos planetos sukasi tik ne apskritimais kaip manė Kopernikas o elipsėmis, būnant saulės viena-

me židinių, ir todėl sukimosi greičiai ne visoje orbitoje yra vienodi kaip Koperniko buvo prileidžiami o skirtingi. Bet ir po tų pataisų Koperniko teorija liko diskutuojama. Uoliausiu jos gynėju tapo didžiausias italų mokslininkas Galilėjus. Jo raštai teologų kongregacijos, 1616 metais, dekretu buvo uždrausti. O kai jis 1632 m. išleido dialogus ginančius tą sistemą, tai sekančiais metais, buvo nuteistas kalėti ir priverstas viešai atsisakyti savo pažiūrų.

Keplerio ir Galilėjaus tyrimai davė išmislą Newtonui astronominiams tyrimams. Jo paskelbti 1687 m. visuotinos trenkos dėsniai sugriovė Ptolomėjaus teoriją, tačiau ji buvo priimta tik po 40 m., kai astronomo Bradlei surado šviesos aberaciją ir žemės ašies švytėjimas.

O teologų kongregacija savo 1616

m. dekretą atšaukė tik 1757 m. sutikusį laikyti Koperniko vardą, buvo 25 šimtmečių mokslininkų-astronomų darbų bei studijų išdava. Mokslininkai ją vadino astronomine revoliucija ir, turi būti, stebėjosi, kad saulė, mūsų planetos gyvybės šaltinis, buvo tūkstantmečių laikoma jos palydove.

Bet negalima lyginti anų laikų su dabartimi, Šiandien mus, ir eilinius piliečius tebestebina visatos laiko amžinybė, erdvės beribė ir medžiagos bei materijos pilnuma. Atominiai laikrodžiai, elektroniniai teleskopai ir kiti įrankiai, skaičiavime kompiuterių mašinos įvairius įtaisymus observatoriai ir laboratorijos leidžia tirti milijonus šviesos metų atstumo dangaus kūnų temperatūrą, sudėti ir jų padėti paskaičiuoti ir tas nebelaikomas stebūklai.

Z. Bačelis

APIE PRŪSŲ LIETUVIUS

Tąsa

Visur griežtai prisilaikoma, kad per laiką iki krikšto nieko nebūtų skolinama i šalį iš gimdyvės namų, nei pinigų nei kokio daikto, ūkio padargų ar naminių įrankių. Ne vienodai visur pasirenkama krikšto diena, bet priklauso nuo gimimo dienos. Mat jei kūdikis yra gimęs sekmadienį ar ketvirtadienį, tai krikštyti reikia ne sekmadienį o nukelti į kurią nors kitą savaitės dieną, kitaip vaikas suaugęs regės dvasias, gebės kerėti arba bent turės tokią akį, kad pažvelgęs į žmogų ar daiktą, jis ir be tyčios ar net gero norėdamas darys jiems žalą.

Į BAŽNYČIA

Paskyrus krikštyną dieną, tėvas pats eina kviesti kūmų ir kitų svečių į jų namus; atėjęs pasisveikinęs, jis nė nesėdamas pirmiausia išsako savo prašymą, o paskiau, kai paragauja pasiūlytų gėrimu ir valgių meilingai išlydžiamas namo.

Prieš važiuojant į bažnyčią sugiedama giesmė, sukalbama malda ir pavalgoma. Pavalgius privažiuoja vežimas, į kurį susėda važiuojantieji krikštyti.

Kūdikį nešančioji kūma turi eiti su juo prie vežimo ne pro duris, bet ji išėina iš trobos be kūdikio ir ateina prie lango, pro kurį paduodamas kūdikis, kad jau per tą patį pirmąjį gyvenimo žygį jo nepasitiktų „GILTINĖ“ mirties deivė turinti papratimą stovėti prie durų; šio atsargumo ypač prisilaiko tėvai, kurie jau yra netekę kūdikio.

Kai veža krikštyti, važiuojantieji laikosi pritančančios tylos ir rimties kaip bažnyčioj; tačiau grįžtant namo nelaiškoma netinkamu dalyku dainuoti linksmas dainas.

VAISĖS

Namuose kur daroma pasiruošimai priimti grįžtantiems svečiai susirenka netardami nė žodžio, netgi ir pasis-

veikina tylomis. Šitoji tyla trunka tol, kol nešančioji kūma, kuriai kiti pagelbsiti išlipti iš vežimo padeda kūdikį į lopšelį.

Tik dabar svečiai pasisveikina su kūdikio tėvais ir savo tarpe, o po to jie kviečiami prie padengto stalo. Paskui sueina ir kiti svečiai dalyvaujantieji su kūmais toje šventėje.

Gimdyvė yra visą tą laiką čia pat ir prižiūri bene reikia ko parūpinti, vaišina svečius prie stalo, ir ji atsakytu šios garbingos pareigos nebent tik didžiausiai bėdai užėjus.

KŪMAI

Svarbiausi asmenys tarp visų kūmų kurių visos kitos pirmenybės šiuo atveju neturi reikšmės, yra laikusioji kūma, nešėja ir vežėjas. Šiems priklauso pirmoji vieta jiems skiriamas didesnis dėmesys.

Svečiai vieši iki vakaro, paskiau skirs tosi į namus, o rytoj dieną vėl susirenka i krikštyną pabaigtuves.

Vakarykščia daugiau iškilminga ir rimta ir ramų laikymas dabar pakeičia triukšminga nevaržoma linksmybė, per kurią anąptol nepamurštama krikštytamasis priešingai šiandien jis juoba atmenamas, nes dabar kūmai dovanojam dovanas. (b d)

Suvenyrinis bokalas. V. Karalajūtė (Lietuva)

BALTIEČIŲ PARODOS IŠPŪDŽIAI

Šiame ML numeryje pradėdame dėti ištraukas iš svečių knygos, kurioje pasirašydavo lietuvių, latvių ir estų parodos lankytojai. Trečioji metinė pabaltiečių paroda įvyko liepos 6 - 15 dienomis Roosevelto aikštėje, São Paule.

Pernai savo išpūdžius įrašė 371 asmuo, o šiais metais - 580. Pastabų apie parodą yra portugalų, lietuvių, anglų, vokiečių, ispanų ir kitomis kalbomis, o vietovių atžvilgiu lankytojų buvo bent iš Fortalezos, Bahijos, Kanados, Vokietijos, JAV-bių (ne visi pasirašė). Pažymėtos ir įvairios profesijos - menininkai, studentai, profesoriai, geografai ir kt.

Dalis lankytojų atėjo jau antrą ar trečią kartą, iš šių kai kurie pažymėjo, kad šių metų paroda geresnė.

Turizmo sekretariato parašų knygoje buvo virš 3500 parašų, o pabaltiečiai išdalino irgi virš 3000 parodos programos informacinių lapelių. Pirmąją parodos sekmadienį, kada programą išpildė Nemuno šokėjai, žiūrovų buvo apie 3000. Tiek pat sekė ir Rūtelės šokius uždarymo dieną.

Berods, apie parodą minėta ir televizijoje rodyta penkiuose televizijos kana-

luose, TV Globo atėjo filmuoti net kelis kartus.

Lietuviai savo programą užpildė šešis parodos vakarus: šoko Nemunas, Žilvitis, Rūtelė (du kart), rodytos Lietuvos skaidrės ir fotografijos iš lietuvių veiklos. Lietuvių vakarines programas atliko 55 asmens, rodyta virš 200 skaidrių („slides“).

LANKYTOJŲ ŽODŽIAI

Reikia pasveikinti organizatorius, nes jie atliko vertingą darbą, tai yra, skleistą kitų tautų kultūras mūsų, brazilų tarpe, ypatingai kultūru, kurias pažinti neturime tiek progų, ir kurių meno darbai tokie vertingi.

Tėvynės meilės pavyzdys...

Dar vienas įrodymas, kad kultūra nežūsta, nors ir supančiota...

Apkeliavę 23 kraštus ir matę daug parodų, tik radau tris parodas, kurioms sakiau „Sim“ - ši yra trečioji.

Esu brazilė, kuri išmokau mylėti ir gerbti Baltijos Tautas.

Apie šias tautas reikėtų dar daugiau žinių; skleisti.

Kultūra yra labai svarbi, ir ką jūs darote yra labai vertinga leisti visi tokias

parodas ruošti, tikrai, pasaulis būtų geresnis. Nieko negalima būtų kritikuoti, net ir jeigu išdėtume tik mūsų rodinį.

Šios parodos išpūdžiai mus brazilus priverčia manyti, kad visi šie gražūs dalykai būtų dar gražesni, jeigu Jūs laisvė būtų ištikruju gerbiama.

Ši paroda sudėta iš geriausių dalykų, aukšto kultūros lygio ir paveikslu, kurie mus patenkina. Tai nuostabi paroda.

Maža paroda, kuri parodo didžią pabaltiečių kultūrą.

— Dail. Vytauto Ogilvio meno paroda Detroite užsibaigė balandžio 15. Buvo išstatyta apie 60 aliejinių paveikslų. Apie pusę jų buvo parduota. Parodą aplankė virš 300 lankytojų.

— Rasa Arbaitė, užsirekomendavusi savo dailės darbais lietuvių ir amerikiečių visuomenė, šį pavasarį baigia Santa Monicos aukštesniąją mokyklą ir, gavusi stipendiją, nuo rudens tęs meno studijas Californijos universitete Los Angeles mieste (UCLA). Už savo kūrinius Rasa

yra gavusi daug premijų ir kitų žymėjimų.

— Chicago, Ill., Baptist Graduate Student Center patalpose, balandžio 29 — gegužės 13 vyko 12-toji metinė religinio meno dailės paroda. Šiame joje dalyvavo dail. Adolfas Valeška su skaldyto stiklo vitražu ir dail. Antanas Cooper su tapyba: „Kaldėdų giesmininkai prie lietuviškos eglutės“. Buvo išstatyti 132 kūriniai.

— Dail. Prano Gailiaus, gyvenančio Paryžiuje, dailės darbų paroda Chicagoy, Čiurlionio galerijoje, vyko gegužės 11-20. Parodoje buvo išstatyta daugiau kaip 70 grafikos darbų iš dailininko paskutinio dešimtmečio kūrybos.

— Toronto, Ont., Prisikėlimo parapijos parodų salėje šį rudens numatoma surengti 6 parodas: dailininkų a.a. Bričkaus, Stankūnienės, Petrikonio, Tamošaitienės, a.a. Galdiko ir Toronto lietuvių taikomosios dailės.

Žilvitis - tąsa iš 3 psl.)

niuose. Jaunimo namų Ramovė tapo, kaip šiame numeryje žilvitiečių skelbime rašoma „lietuviškos branduolių“ mūsų kolonijoje, kuris pritraukia ir išlaiko netik zeliniečius, bet ir kitų bairų vaikus bei jaunuolius.

Kiekvienais metais Žilvitis scenon pastato 50-60 vaikų ir jaunimo. Vadovaujami kun. Hermano Šulco ir kun. St. Šileikos, žilvitiečiai tęsia dešimtmetę tradiciją ir ryžta, be kurio São Paulo lietuviai neturėtų tiek gražaus prieauglio.

Kas iš vaikų bei jaunimo įsijungs sambūrin, tikrai praturtins savo gyvenimą gražiais lietuviškais nuotykiams, išplės lietuvišką dvasią savo ir kitų šeimoms narių širdyse. Tėvai, kurie metų metus talkino, gali pasidžiaugti, o kiti imti ir stipriau įsijungti - tiek darbais, tiek savo nuomone ir patarimais tėvų pasitarimuose.

„Žilvitis žaliuoja“ dainuoja vyresnieji žilvitiečiai, ar Rūtelės ar Eglutės dalyviai. Težaliuoja ir toliau Žilvitis, maitinamas darbščių ir nuoširdžių rankų ir širdžių.

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

(Tąsa iš praeito Nr.)

Stefanija Rūkienė

KRAUTUVĖ

Paskendusios savo rūpesčiuose, einame su Brone per kaimą. Staiga koja užkliūva už medžio šaknies ir vos nesukniumbu. Apsidairome. Toliau matosi krautuvė. Bronė dar turi pinigų, tai užeisime pasidairyti, gal ką nors rasime nusipirkti, o mums reikia visko.

— Blogai, visai prapuolėm, — sako Bronė.

— Ne mes vienos. Kas bus visiems, tas ir mums — lyg tai paraminu ją.

Sunku dabar raminti kitus, kai ir tavo širdį graužia raudonas kirminas.

Krautuvė stovi pačiame kaimo viduryje, vienos marmalynės pakraštyje. Pastatas mažukas, sukrautas iš apvalių rąstų, kaip ir visa kaimo statyba, ir primena lietuvišką svimą. Stogas lentinis, durys gremėdiškos, o jų rankena taip pat kalvio nukalta. Ties durimis kabo lentukė su užrašu: „Lariok“ — krautuvė.

Įeiname vidun. Prie vienos sienos pritvirtinta kelios lentynos. Ant vienos lentynos padėta dvi poros batukų. Ant kitų lentynų matosi virvių, retežių, gelž-

galių ir vinių. Apsysis pardavėjas krapštinėjasi tuose gelžgaliuose ir juos dėlioja iš vienos vietos į kitą. Reikia pasirodyti, kad krautuvėje be darbo nesėdima, nors mes nerandame nė vieno pirkėjo.

— Kiek kaštuoja tie batukai? — klausiu pardavėją.

— Tai tuščias klausimas. Batus galima nusipirkti tik su kolchozo pirmininko išduotu rašteliu. Šie batai jau yra paskirti kitam pirkėjui, — paaiškina man krautuvininkas.

Jeigu būtų krautuvėje prekių, tai mes negautume nusipirkti, nes nesame kooperatyvo nariai. Pirmiausia reikia įstoti į kooperatyvą nariu, įmokėti nustatytą pajų ir gauti kooperatyvo nario knygutę — tik tada busi jau pilnateisis pirkėjas. Visi kaimo gyventojai priklauso kooperatyvui, nes ne nariai nieko negauna nusipirkti. Valdžia skuta kaimietį iš visų pusių.

Bronė dar paklausia pardavėją, ar negalima nusipirkti cukraus ir druskos.

— Ankščiau būdavo cukraus, druskos, silkių ir kartais mėsos konservų, bet dabar jau nebėra, — lėtai atsako pardavėjas.

Ši krautuvė matyt, yra universalinė, pagal Maskvos GUM ir SUM pavyzdį. Viso pilna, bet jei nori ką nors nusipirkti, tai jau negausi. Ir čia viso yra, net ir du vatiniai ant sienos kabo.

Išeinam iš krautuvės ir svarstome, ar tik karui prasidėjus žmonės viską išpirko, o gal ir ankščiau krautuvėje nieko nebuvo. Bet krautuvės talpa jau parodo, kad daug prekių čia niekada negali būti.

Visos gerybės atvežamos iš rajono sandėlių, o rajonai prekes gauna iš apygardos centro ir tik žiemos metu. Prekių parsigabenimą trukdo labai blogi keliai ir transporto priemonių stoka. Vasarą keliais sunkvežimiai visai negali išvažiuoti, nes tuojau paskęsta purve.

Visiems tremtiniams labai reikia batų. Nors nė vienas basas neatvažiuavo, bet mūsų avalynė netinka Sibiro purvynams braidyti. Čia pelkių ir balų apylinkė, todėl reikia aulinių batų. Dar gerai, kad aš buvau apsiavusi sprotiniais batukais, tai dar galiu vaikščioti balučių pakraščiais.

Vietiniai žmonės pasakoja, kad prekių nėra ir rajono krautuvėse, nes karui prasidėjus miescionys viską išpirko.

SIBIRO KAIMAS

Mus nutrėmė į vakarinį Sibirą, kurį sudaro Tiumento, Omsko, Tomsko, Novosibirsko ir Kiemerovo sritis ir Altajaus kraštas. Patekome į Narymskij kraj, kur caro laikais buvo tremiami politiniai kaliniai. I Narymą buvo ištremtas ir Leninas.

Narymo sritis yra labai didelė žemuma, nusesta liūliančiomis pelkėmis, kuriose telkšo amžinai neišdžiūstančios vandens akivaros, apsuptos linguojančiu liūnu, po kuriuos gali be pavojaus vaikščioti tik prityręs vietos keliautojas, gerai žinąs raistų takelius. Rudens metu tuos pelkynus nukloja rausvas spanguolių kilimas. Aukštesnėse lygumos vietose stūkso milžiniški amžinai žaliuojančių taigų masyvai.

Būrelis lietuvių patekome Tomsko apygardos Bakčaro rajono Malinovkos kaiman. Kiti išskirstyti po kitus tos pačios apylinkės kolchozus. Mūsų kolchozas vadinasi „Luč Naryma“ — Narymo spindulys. Koks šaunus raudonojo dvaro vardas. Tas spindulys mus „švietė“ ir „šildė“ šešiolika metų, o mes savo kruvinu prakaitu ir nekaltomis gyvybėmis apmokėjome komunistinio gyvenimo praktikos sąskaitas. Mes badavome, o kai kas prabangiai gyveno ir tuko.

Malinovkos kaimas įkurtas 1931 metais. Tada buvo čia atitremti šio kaimo gyventojai. Ankščiau čia gyveno tik pora „storažylų“ kirzakų šeimų. Pirmuosius tremtinius čia atvežė, paleido ir — žinokitės. Anie buvo truputį geriau negu mums, nes jų šeimos buvo neišdraskytos. Prieš Stalino paruoštus ir įvykdytus trėmimus blanksta carų galdynėje vykdyti trėmimai. Anie laikai tai tik pilkutis šešėlis prieš dabartinį komunistų vykdomąjį savos šalies ir pavergtųjų tautų žmonių naikinimą.

SEPTYNI LIETUVIAI AMAZONĖJE

Tolimoje vakarinėje Amazonėje, prie pat Bolivijos pasienio, jau dešimtį metų kun. Ferdinandas Aleksandras Bendoraitis, gydytojas, atkakliai kovoja prieš visokias tropines ligas. Per tą laikotarpį jis pastatė didelę ligoninę, kurioje veltui gydomi visi apylinkės gyventojai.

Pastatė ir radijo stotį, per kurią auklėjami apylinkės žmonės; plytų fabriką, kuris suteikia medžiagos statybai; ir suorganizavo indėnų centrą su medicinos priežiūra, žemės ūkio mokyklą ir viso kito, kas reikalinga indėnams išjungti, i krašto gyvenimą, bet tuo pačiu ir palaikyti jų pačių kultūrą.

Tad iš São Paulo leidomės į kelionę, norėdami talkininkauti kunigui Bendoraičiui: iš viso septyni žmonės, kurių penki lietuviai.

Iki Campo Grande (Mato Grosso) kelionė buvo sklandi, bet tuoj už šio miesto prasidėjo nuotykių: dėl staigaus lietaus reikėjo automobilius per dumblą stumti. Po to naktį sugedo motoras ir reikėjo laukti kito autobuso. Taip per 20 valandų pasiekėme Cuiabá, kur nakvojome pas saleziečius.

Gerai atsigavę tęsėme kelionę link šiaurės. Išvažiavome iš ryto 10 val., ir per visą dieną riedėjome per sausas Mato Grosso valstybės šalis, tiesiog paskendę raudonose dulkėse, kurių ten visur pilna, ir sriuboj bei duonoje tenyškėčiuose restoranuose.

Taip ir riedėjome per visą naktį ir vėl per visą kitą dieną: vis tie patys sausi miškai. Tik antrą dieną medžiai didėjo, gamta pasidarė žalesnė, nes jau siekėme Amazonijos milžinus. Taip galų gale po keturių dienų pasiekėme Guajará-Mirim, kuriame mūsų tautietis kun. Bendoraitis gyvena ir dirba.

Neįprastai nuoširdžiai jis mus priėmė ir pasidžiaugė jaunimo užsidedimu, nes su manimi dar vyko dvi jaunuolės ir vienas jaunas vyrukas, kurie taip smagiai jautėsi, kad tuoj pat kitą rytą pradėjo darbą ligoninėje.

SUSITINKA LIETUVIAI

Pas kun. Bendoraitį radome ir iš Čikagos apsilankantį Rimvydą Rapsį, kuris kartu su visa šeima yra geri misionieriaus bičiuliai ir rėmėjai. Juokais pavadiname susitikimą „Amazonės lietuvių kongresu“, nes septyni lietuviai susitiko Amazonės miškuose tuo pačiu tikslu ten nuvykę: praleisti atostogas, padirbti artimo labui.

Gi čia Amazonėje to darbo visiems ir visose srityse.

METŲ PAŽANGA

Po vienerių metų radau kun. Bendoraičio statomą ligoninę žymiai praplėstą. Tuomi ir padaugėjo darbas reikalinga daktarų, slaugių, laborantų. Reikalinga žmonių virtuvei bei skalbyklai ir dar pačiai statybai reikalinga talkos. Pati ligoninė puikiai ir švariai pastatyta: konsultorija ir operacijos salės oru šaldomos. Kiti kambariai švarūs, koridoriai skoningai išpuošti: vienas bolivietis tapytojas savo sugebėjimą dovanoja šitam kilniam tikslui ir net lietuviškais motyvais išpuošė įėjimą, virš kurio spindi graži Vytis, gi šalia savi lietuviška Madona, ir dar koplyčios vitraže šv. Kazimieras.

Tai puikus naudojosi ir grožio derinys,

kuris pabrėžia visą čia esančią nuotaiką: džiaugsmingai duodama, su šypsena padedama ir niekas čia nesirūpina užmo-kesčiu ar uždarbiu - vienintelis rūpestis yra sugrąžinti nelaimingam artimui šypsena, kurią galėjo per ligą ar nelaimę prarasti.

MISIJOS TALKININKAI

Dabartiniu metu su kun. Bendoraičiu dirba viena Seselė lietuvaite - Sesuo Ksavera (Emilija Sakenaitė iš Debeikių). Prieš karą ji nuvyko Prancūzijon, kur įstojo į pranciškiečių (Jėzaus Širdies) vienuolyną. 1963 m. ji atvyko čia į Amazonę. Viršininkės nelabai norėjo jos išleisti, bet tuometinis Liono (Prancūzijoje) vyskupas Msgr. J. Villeut ją siuntė ir nuramino visus viršininkų sąžinės rūpesčius, nurodydamas skubų augštesnį tikslą - gelbėti artimą nelaimėje.

Kita talkininkė čia yra viena slaugė iš Jugoslavijos - Antonija Suhadolnik. Ją čia pasiuntė Austrijos talkos tarnyba OED (Oesterreichischer Entwicklungshelferdienst).

Taip pat dar yra vienas gydytojas bolivietis ir vienas dantų gydytojas, dr. Piccoli, italų kilmės brazilas.

Ivairiomis progomis atvyksta gydytojai iš užsienio, kaip neseniai iš Suomijos dr. Pirkko Woalle ir du daktarai iš Šveicarijos, abu akių specialistai, kurie čia atliko visą eilę kataraktų operacijų. Vieno jų, dr. Pieter Steiger, vardu yra pavadinta dabartinė akių konsultorija.

PROGA PRISIDĖTI

Būtų kilnu ir pravertu, kad mes lietuviai daugiau prisidėtume. Kaip jau minėta, reikalinga talkos ligoninėje: gydytojų, slaugių, laborantų, Reikalinga talkos virtuvėje, skalbykloje, namų ruošoje ir statyboje.

Visi geros valios asmens gali prisidėti: nesvarbu amžius, svarbu tik dosnus nusistatymas padėti artimui, kuris tos pagalbos labai reikalingas.

Dėl pragyvenimo čia nereikia rūpintis: dirbančiam kasdienė duona užtikrinta. Dabar atvykusi grupė yra kukli pradžia: puoselėjama viltis, kad ateityje atsiras žymiai daugiau mūsų tautiečių, norinčių talkininkauti mūsų tautiečiui, kunigui ir gydytojui, dirbančiam tolmoje Amazonėje, kuris savo darbščiu gyvenimu nori įrodyti, kad Kristus nepripažįsta jokių ribų.

Kun. Hermanas Šulcas

(Redakcijos pastaba: Pagal kitas gautas žinias kun. Šulcas ir kiti buvo kelioms dienoms išplaukę laivu į tolimesnę indėnų misiją. Vilma Šimonytė, studijuojanti biochemiją ir vaistinkystę São Paulo universitete, atliko visą eilę laboratorijos tyrimų ir darbų. Iš São Paulo į Guajará-Mirim buvo nuskridęs ir inž. Daumantas Dikinis (iš San Francisco, JAV), dvejis metus dirbęs São Paulo Metro požeminio traukinio statyboje. Su juo vyko ir du sūnūs.

Pagal vėliausias žinias, keliautojai ir misijos talkininkai laukia karo aviacijos lėktuvo, kuris juos parskraidins į Rio de Janeiro.

Kaip žinoma, visa eilė São Paulo lietuvių jau ilgesni laukia talkininkų. Bendoraičio misijai, rinkdami drabužius, o ypatingai vaistus, ir juos persiūsdami sunkvežimiais ar lėktuvais į Amazonės sritį.)

Vila Zelinės Moterų draugijos narės su Lietuvių jėzuitų provinciolu T. Gedimynu Kijausku, apsilankiusiu São Paule, dalyvavusiu šv. Onos dienos - Oninių minėjime. Antra iš dešinės draugijos pirmininkė Angelika Trubienė.

LANKĖSI DR. GREIMAS

São Paulo universiteto lingvistikos skyrius pereitą savaitę buvo pakvietas lietuvių prof. dr. Algirda Julijū Greimą, vieną žymiausių pasaulio semeologų, kuris skaitė tris paskaitas prancūzų kalba.

Tiek dienraščiai, tiek pats universitetas minėjo, kad prof. Greimas yra lietuvis, ir jį pristatydamas lingvistikos profesorius jo pavardę ištarė lietuviškai, o ne prancūziškai.

São Paulo lietuvių akademikų sambūris suruošė restorane dr. Greimui priėmimą ir su juo pasikalbėjo, o dar ir kiti nuvyko į jo paskaitas. Nors buvo žiemos atostogų laikas, paskaitų salė buvo kiekvieną kartą pripildyta.

Kiek žinoma, dr. Greimo vardu bus pavadintas vienas lingvistikos - kalbų mokslo - institutas čia Brazilijoje. Dienraštis „O Estado de São Paulo“ savo sekmadienio laidoje (greičiausia rugpjūčio 5 d.) idės platesnes informacijas apie dr. Greimą ir jo mokslinį darbą.

IŠLEIDO LIETUVAITĖS KNYGA

Leidykla Abril savo vaikų klasinės literatūros serijoje liepos mėnesį išleido Onos Marijos Petraitytės-Liblik verstą ir pritaikytą knygą „Os piratas de Malaga“, kurią išvertė iš italų kalbos. Knyga gausiai iliustruota ir parduodama visuose kioskuose bei knygynuose.

MINĖTAS POETAS BALTRUŠAITIS

Mėnesiniame literatūros būrelio pobūvyje liepos 28 d. p. Onutės ir Sérgio Liblik namuose dalyvavo virš 20 asmenų. Programą pravedė Aldona Valvičiūtė, pasirinkusi pagrindinę temą poetą Jurgį Baltrušaitį, kurio gimimo šimtmetis minimas šiais metais.

Gan išsamiai pristatydama Baltrušaičio, mirusio 1944 metais, biografiją, A. Valvičiūtė pabrėžė poeto svarbą rusų ir lietuvių literatūroje. Nors lietuviškai pradėjo rašyti jau gyvenimo pabaigoje, jis įnešė savitą atspalvį lietuvių modernion literatūron. Pastabos iliustruotos dešimtimi eilėraščių, kuriuos skaitė kiti būrelio nariai.

Janina Valavičienė trumpai apibrėžė

liaudies menininkę I. Meškauskaitę, savamokslę akvarėlių tapytoją, kurios miniaturiniai Lietuvos vaizdų piešiniai susilaukė Lietuvoje daug atgarsių, o literatūros vakare žavėjo dalyvius.

Justino Marcinkevičiaus drama „Katedra“ pristatė Halina Mošinskienė, paskaičiusi trumpas ištraukas iš veikalo, rašyto Vilniaus 650 metų sukakties progai atžymėti. Pagrindinis dramos veikėjas yra Laurynas Stuoka-Gucevičius, kuris XVIII a. pabaigoje ryžosi senąją katedrą atnaujinti ir perstatyti.

Pradėdamas dar vieną literatūros vakarų naujovę, Alfonsas Petraitis su jaunąja Irute Petraityte paskaitė eiliuotą pasaką apie gaidį ir katinėlį. Tuo būdu norima įtraukti ir tų šeimų vaikus, pas kuriuos literatūros būrelis susirenka.

Programa išpildyta dar trumpu pasikalbėjimu su Lietuvių jėzuitų provinciolu kun. Gedimynu Kijausku, kuris baigia savo viešnagę São Paulyje. Iš Čikagos atvykęs vyresnysis pabrėžė, kad ir São Paulo ir kitų lietuvių kolonijų darbai reikalinga daugiau asmenų, kurie imtųsi lietuvių kunigo pašaukimo, ir taip pat daugiau asmenų, kurie ryžtųsi pilniau jungtis lietuviškon veiklon.

PASIUNTĖ PROTESTA

Pietų Amerikos Lietuvių kunigų vienybės pirm. kun. Pr. Gavėnas pasiuntė laišką Suomijos konsului São Paule, užtardamas ten suimtus pabaltiečius. atvykusius ginti savo tautų bylos Helsinkio konferencijoje. Laiškas primena, kad negalima tikėtis tikros taikos Europoje, jeigu pažeidžiamos ir nepildomos tautų ir žmogaus teisės Pabaltijyje.

SUGRIŽTA IŠ AMAZONĖS

Vilma Šimonytė ir kiti talkininkai sugrįžo liepos 30 d. iš kun. F. A. Bendoraičio misijos Rondonijoje. Kun. H. Šulcas tikisi sugrįžti apie rugpjūčio 4-5 d. traukiniu iš Bolivijos.

ŠOKĖJAI JAU NAMUOSE

„Nemuno“ šokėjų vadovas Jonas Lukoševičius telefonu pranešė, kad is kelionės Argentinon ir Urugvajun sugrįžta rugpjūčio 1 d., 12:00 val.

MŪSŲ ŽINIOS

SULAUKĖ PUSŠIMČIO

Šeštadienį, liepos 28, literatūros būrelio pobuvyje sugiedota „Ilgiausių metų“ Alfonsui D. Petraičiui, kuris rugpjūčio 4 sukanka 50 metų amžiaus.

IŠTEKĖJO JAV-SE

Onos ir Petro Šimonių duktė Julija liepos 17 dieną ištekėjo už Virgilijaus Kauliaus, kilusio iš Vancouver miesto Kanadoje. Jaunasis ėjęs įvairius technikos mokslus, dabar studijuoja universitete, dalyvavo lietuvių veikloje Vancouveryje, vėliau Čikagoje, vasaros stovyklose, Jaunimo centre, rašo straipsnius religiniais ir jaunimo klausimais.

SERGA LIGONINĖJE

Inž. Zenonas Bačelis pereitą savaitę buvo ištiktas smūgio ir paguldytas ligoninėn. Ilgą savo 82-metų gyvenimą skiria lietuviškai veiklai, paskutiniu metu kaip Brazilijos Lietuvių Bendruomenės tarybos pirmininkas.

UŽSIMOKĖJO UŽ M.L.

30 kr. Adelė Misiūnienė, 32 kr. Uršulė Jotekaitienė, 40 kr. Juozas Kupstaitis, 100 kr. Eugenija Kubiliūnienė (už keletą metų), 192 kr. Onutė ir Vincas Kuliešiai.

Garbės Leidėjai - 150 kr. Stasys Tervydis, 150 kr. Janina ir Henrikas Valavičiai.

AUKOS M.L. 25 M. SUKAKTIES PROGA

Aukojo 50 kr. Tėvai Saleziečiai, Janina ir Henrikas Valavičiai. Po 25 kr. Pranas Šukys, Ona ir Vincas Kutkai, Eleonora Savickienė. Po 20 kr. Antanas Kučinskas, Petronėlė Katinienė. 5 kr. Kaz. Tiūnėlis.

Garbės Leidėjai (Janina ir Henrikas Valavičiai, susipažinę per I M.L. metines).

LONDRINOS ŽINIOS

ML uoli skaitytoja Ana Zioberienė iš Paranos atsiuntė papildomų žinių apie lietuvius tame mieste.

Irene Brokertaitė-Ziober yra pianino ir muzikos istorijos profesorė Māe de Deus muzikos fakultete ir Carlos Gomes konservatorijoje Londrinoje.

Zita Petrauskaitė-Kiel yra brazilų kultūros profesorė Londrinės universiteto filosofijos, mokslų ir literatūros fakultete.

Osvaldo (Brokertas) Ziober yra elektronikos inžinierius, baigęs instituto de Pesquisas Tecnológicas São Paule.

PIETUS - FEIŽOADA

Sekmadienį, rugpjūčio 5, 13 valandą bus LIETUVIŲ SAJUNGOS-ALIANČA būstinėje
R. Lituania, 67, Moóca, tradiciniai

ŠV. KAZIMIERAS

IŠVYKO PROVINCIOLAS

Lietuvių jėzuitų laisvajame pasaulyje vyresnysis kun. Gediminas Kijauskas, pabuves São Paulyje dvi savaites, liepos 30 dieną išskrido atgal Čikagon.

Sekmadienį, liepos 29, laikė pamaldas ir sakė pamokslus bairų pamaldose Vila Anastácio ir Vila Bonilha, kur turėjo ir progos pasikalbėti su šv. Kazimiero parapijos parapiečiais. Popiet laikė pamaldas šv. Kazimiero koplyčioje Mookoje ir dalyvavo Mūsų Lietuvos 25-ųjų metų sukakties šventėje.

PASKIRTAS NAUJAS KLEBONAS

Šv. Kazimiero parapijos klebonui T Jonui Bružikui, SJ, kovo 13 d. mirus, klebono vieta liko tuščia. Savo atsilankymo São Paule proga Lietuvių jėzuitų provinciolas kun. G. Kijauskas nauju parapijos klebonu pakvietė kun. Petrą Daugintį, kuris ir toliau tęsia parapijos, jėzuitų namų ir Mūsų Lietuvos administratoriaus pareigas.

São Paulo lietuvių jėzuitų vyresniuoju paskirtas T. Jonas Kidykas, kuris ir toliau redaguoja Mūsų Lietuvą. Apie abū paskyrimus T. Kijauskas pranešė São Paulo arkivyskupui kard. Paulo Evaristo Arns pasikalbėjime liepos 26.

MIRĖ

São Caetano mieste liepos (julho) 28 d. VINCENTAS ANDRIUKAITIS, 81 metų amžiaus. Paliko senutę žmoną, tris vedusias dukteris (du sūnus mirė mažiukai), 15 anūkių ir 10 proanūkių. Palaidotas São Caetano Ceramikos kapinėse. Mūsų užuojauta vėlionies šeimai.

A. A. MARIJONA AUGUSTAITIS

Gimusi 1910 V 30 Marijampolės apskrityje, mirė Lapos generalinėje ligoninėje liepos 27, palikdama dukterį Adelę, vaikaičius, brolius ir seseris.

Jos namuose Vila Olimpia kun. A. Saulaitis laikė šv. Mišias, kuriose gausiai ir sklandžiai dalyvavo šeima ir artimieji, vadovaujami mirusios brolio Ant. Augustaičio iš V. Formosos.

Ilga eilė automobilių palydėjo a.a. M. Augustaitytės karstą į Vila Alpinos kapus.

Šeštadienį, rugpjūčio 11 d. 19,00 val. šv. Kaz. koplyčioje metinės Mišios už a.a. JUOŽĄ MATELIONĮ. Gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti kviečia Matelionių šeima.

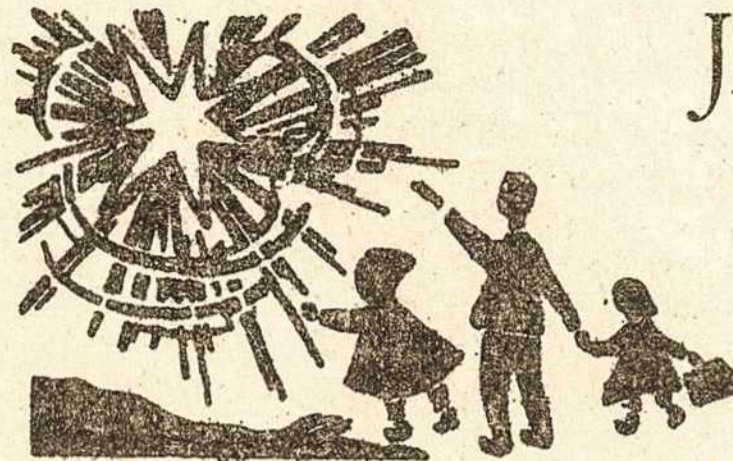
Lapos bažnyčioje sekmadienį, Rugpjūčio (agosto) 12 d. 18,30 val. mišios už A.A. JUOŽĄ GRIGĄ.

Grigų šeima kviečia gimines ir pažįstamus dalyvauti.

PIETUS - FEIŽOADA.

Nepraleiskime progos, pasiruoškime ir dalyvaukime šiame lietuvių pasimatyme.

Informacijos: R. Lituania, 67, telefonas: 273-5851. (sk.1)

JAUNIMO ŠVENTĖ

RENGIA ŽILVITIS

SEKMADIENĮ, RUGPIŪČIO 5 D.

Jaunimo Mišios 11 val. bažnyčioje
Šventė su vaišėmis Seselių salėje
16 val.

Tautiniai šokiai, dainos, teatras,
išscenizuota pasaka, orkestras

ŽILVIČIO JUBILIEJUS

Šį sekmadienį, rugpjūčio mėn 5 d., Vila Zelinos lietuviško jaunimo organizacija „Žilvitis“ švęs savo dešimties metų įsisteigimo jubiliejų.

Nors mokyklinės atostogos labai trumpos ir dar visokių išvykų sukaptos tačiau jaunimas nepasiduoda ir deda visas pastangas, kad galėtų paruošti kuo gražesnę programą.

Šioje gi numatyta „Jaunimo Mišios“ 11 val. parapijos bažnyčioje. 16 val. minėjimas ir meninė dalis šv. Mykolo kolegijos teatro salėje.

Pasirodys pirmą kartą mažas stygų orkestrėlis, paugesnieji suvaidins trumpą komediją, o mažiukai - scenizuo-

tą pasaką, viskas lietuviškai. Bus daug tautinių šokių ir pabaigoje - jauki arbatėlė su lietuviška muzika bei Dešimtmečio pyragu.

Kadangi tvirtinama, jog atsinešti užkandžių esąs neabejotinas „Žilvičio“ išradimas bei tradicija, tai nejaugi žilvitiečiai bei žilvitetės galėtų ūmai atsiskirti nuo taip gražios tradicijos?

„Žilvičio“ tikslas - būti lietuviybės branduoliu S. Paulo lietuvių kolonijoje, užtat žilvitiečiai kviečia apsieiti dalyvauti šventėje ne tik savo tėvelius, šeimos narius, bičiulius, jaunimo draugus, bet ir visus susipratusius lietuvius.

Jaunimo darbas ir širdis - mūsų tautos ateitis.

Žilvitiečiai.

SPAUDOS BALIUS

JAUNIMO NAMUOSE, RUGPIŪČIO 19
12:00 val.

Dalyvaudami paremsite Mūsų Lietuvą,
Bilietai klebonijose ir pas Vyrų
Brolijos narius.

MŪSŲ
LIETUVA

NOSSA LITUANIA
Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, ESP
Diretor responsavel:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

Redator: Jonas Kidykas
Administrador: Petras Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 30 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 150 kr.; Paskiro numerio kaina: 60 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija.

Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy, pertvarko savo naudai. Neaukoti raštai grąžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimu kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spaudinamas antradienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai teiktini ne vėliau, kaip iki pirmadienio pietų.